

Tělocvičná jednota Sokol Liberec I.

Nazdar!

Sokolské souzvuky

č. 6 – 7 - červen - červenec 2013

Ročník 3.

*Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě,
miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu,
braň pravdy až do smrti!*

Mistr Jan Hus

Úvodní slovo

Kostnická hranice ještě nebyla rozmetána

Každý národ s vrací k minulosti, k událostem, které ovlivnily jeho vývoj – není tomu jinak i u nás v České republice.

Není svátek jako svátek – některé nás oslovují více, jiné méně. 6. červenec, den Husovy tragické smrti na hranici, je obecně znám, stejně jako jsou obecně známé události jeho bohatého života. Víme, že se narodil někdy kolem roku 1370 v jihočeském Husinci, stal se knězem, od r. 1398 vyučoval na pražské universitě, v letech 1409 – 10 se stal dokonce jejím rektorem. Zasloužil se o český pravopis, když ve snaze o jeho zjednodušení odstranil psaní tzv. „spřežek“ a zavedl používání diakritických znamének, byl iniciátorem vydání Kutnohorského dekretu králem Václavem IV. Vydání tohoto dekretu bylo pro Václava politickou nutností – potřeboval české hlasy ve snaze vrátit se na římský trůn. Dekretem změnil situaci na universitě ve prospěch Čechů, kteří získali tři hlasy, zatímco ostatní pouze hlas jediný. I když následoval hromadný odchod cizích studentů do Lipska, kde bylo založeno nové vysoké učení, význam Karlovy univerzity to nijak nepoškodilo, naopak!

Husova cesta však vedla dál – od pravidelného kázání v Betlémské kapli na Starém Městě Pražském, veřejnému statečnému odporu proti zlořádům církve, až k jeho vyhnání z Prahy, exkomunikaci v r.1411, kázání na venkově, kam byl nucen se uchýlit (Kozí Hrádek u Táboru, hrad Krakovec) a konečně k cestě na církevní koncil, kde obhajoval své učení a svědomí! Odmítl podříditi autoritu svého svědomí autoritě církevní, odvážil se postavit proti všemocné katolické církvi....něco naprosto neočekávaného a v jeho době téměř neuvěřitelného.

Husova velikost tkví v obhajobě lidského svědomí proti ústřední moci. Důsledkem jeho odsouzení a smrti na kostnické hranici dne 6. července 1415 byly obrovské náboženské bouře, ve kterých se stal český národ obhájcem ideálu svobody přesvědčení a svědomí a postavil se proti nejsilnější mocnosti tehdejšího světa. Husovo učení a děje, které následovaly, poznamenaly další vývoj u nás a zanechaly nismazatelnou stopu v našem národním usilování.

Tolik fakta! Výročí Husovy smrti se sice stalo národním svátkem, ale, poslední dobou bohužel, kromě lepších nebo horších projevů představitelů našeho politického i kulturního života, se nám pravý význam Husovy oběti i jeho učení jaksi vzdaluje a pro mnohé občany je pouze jednou pro ně naprosto nepodstatnou a nedůležitou událostí.

Jsmé malý národ – a žijeme v samém srdci Evropy, kde se setkávaly kultury a o které byl vždy velký zájem u našich mocnějších sousedů. Přes to jsme se udrželi v dobách zlých a těžkých, k čemuž nám rozhodně pomáhalo i dědictví minulosti. Upadali jsme vždy, když jsme se své národní a lidské podstaty vzdávali a nadrželi se jí.

První prezident republiky a strůjce její samostatnosti Tomáš Garrigue Masaryk se ve svém díle zajímal o Husa jako člověka, přejímal řadu jeho myšlenek. Dobře si uvědomoval, že Husovo vystoupení a statečná smrt v Kostnici zahájila období reformace, což vlastně znamenalo konec středověkého nazírání na svět. Jestliže ve své stati o Janu Husovi prohlásil, že *kostnická hranice ještě nebyla rozmetána*, věděl dobře, co říká. *Tu hranici žíví lhostejnost k životním pravdám a posledním cílům života.* Spoustu krásných a dobrých idejí máme na papíře, ale ve skutečnosti se jimi neřídíme. *Současné úsilí o osvětu a vzdělání se projevuje více méně napodobováním evropských (i mimoevropských) kultur, není však vědomým, soustavným a organickým pokračováním*

v ideách obrodních a reformačních vzorů. V rozhodujících okamžicích často couváme a nestojíme za svým přesvědčením, neřídíme se svým svědomím – je to snadnější.

Ve svém díle o Husovi se Masaryk zabývá tzv. liberalismem (což je v podstatě filosofický racionalismus), jeho klady a zápory. Dovolte mi tady použít dost dlouhý citát, který mi v mnohém připomíná klady i zápory dnešní společnosti a jejího vývoje. *Na jedné straně budil a křísil se národ ideály reformačními, které přes všechno úsilí protireformační nebyly docela zapomenuty, zároveň však na straně druhé podávaly se mu, nepřipravenému, cizí ideje těm jeho ideám namnoze protivné. Tím udržovala se v národě, jež tlaku protireformačnímu podal se dost neupřímně, polovičatost a necharakternost. Úpadek náš byl přece v prvé řadě a hlavně úpadek mravní, obrodit se musíme především mravně! Vnucuje se nám násilně cizí jazyk, poškozují nás niterně, spokojujeme se s filosofickou negací a mravním a sociálním příštípkařstvím.*

Dosadíte si do tohoto citátu dnešní terminologii, zdá se, že problémy lidské existence se opakují a dnes možná i násobí. Ale pozor! Masaryk zároveň říká, že *negace není rozřešením, není programem.*

Celá naše historická zkušenost potvrzuje fakt, že cesta k slušné přítomnosti a budoucnosti vede přes vzdělání, v tomto smyslu si připomeňme nejenom úsilí Husovo a Masarykovo, ale i dalších významných buditelů, třeba především „učitele národů“ Jana Amose Komenského. *Neníť probuzení, není nápravy bez vzdělanosti a pokroku, není nápravy bez ustavičné práce osvětové. A právě ta markantně chybí dnešní společnosti – televize a počítače ji nemohou nahradit. Všechn pokrok vzdělanosti sloužit musí opravě mravů a života. Reformace každého jednotlivce nebyla by bývala možná bez svobody společenské, tedy církevní i politické. Hus se tedy postavil proti autoritě církevní a papežské, která tehdy byla všemocná. Z vlastní dnešní zkušenosti víme, že stát na svém, řídit se vlastním rozumem a přesvědčením se stejně jako v době Husově nevyplácelo v dobách nedávno minulých a možná se nevyplácí ani dnes.*

Celé Husovo úsilí o mravní a náboženské obrození bylo úsilím o člověka nového. Svoboda svědomí pro něj nebyla pojmem negativním, naopak jeho úsilí o svobodu mělo obsah živý, plný, pozitivní. Jestliže stál o to, aby se autorita církevní podřídila autoritě svědomí, stejné autoritě podřizoval i autoritu státní, politickou. Je naprosto zřejmé (bohužel!), že se tato Husovo úsilí nejen nenaplnilo v dobách minulých – horší je, že se nenaplnuje ani dnes ve 21. století.

Podle Masaryka *má-li vývoj náboženský, mravní a filosofický nezůstatí planým, musí Kristovo: „Miluj bližního svého jako sebe samého“ stát se sociálním skutkem.*

Závěrem Masarykova slova, která by si měl každý z nás zlatým písmem napsat do svého srdce a do své mysli: *Nové myšlenky překonati musí myšlenky staré a zastaralé – myslit a napravovat znamená bojovat pro pravdu, znamená překonat překážky, které se pravdě stavějí v cestu. Bojovat pro pravdu znamená pro pravdu pracovat, pracovat duchem, pracovat pravdou. Protože však proti sobě nestojí pravda a nepravda, ale lidé pravdy hledající, často a často pravdy neslyšíme, neučíme se ji a nemilujeme, ale potlačujeme toho, kdo pravdu drží. I to se stává, že v nedočkavosti a netrpělivosti pravdě dopomoci chceme nepravdou, neučíme pravdě, ale ve jménu pravdy činíme násilí.*

Den Husovy smrti byl ustanoven státním svátkem, ale bude jím skutečně teprve tehdy, až se každý z nás bude opravdu řídit podle svého svědomí a bude mít odvahu podle příkazu svého svědomí jednat a žít!

Jarina Žitná

Text psaný kurzivou je doslovný opis citátů z Masarykovy stati „Jan Hus“.

Obsah:

Úvodní slovo

Kostnická hranice ještě nebyla rozmetána

Metodika

Cvičební program pro ženy v době mezi slety 2012 – 2018

Na pomoc s názvoslovím

Znalosti potřebné v praxi

Pro deštivé dny na táborech

Nejenom pohybem živ je Sokol

Jak dál v Sokole

Sokolská cesta – tělesné i duševní povznesení člověka

Co možná nevíte o své mateřštině

Zamyšlení nad dějepisem

Potřebná novátorská medicína

Cyril a Metoděj - věrozvěstové

2. července 1917 – bitva u Zborova

Heydrichiáda – statečnost a represe

Na co už nezbylo místo a co je třeba znát

„...a to je ta krásná země....“

Léto budiž pochváleno

Zprávy z jednot a žup

Neúprosný běh života lidského

K tragedii v texaském Westu

Sokolská sletová setkání

Pamětní deska 67 obětí II. světové války

Veřejná secvičná v Telnici

Sokolové pod Řípem

Závěrečné slovo

Dny „po té..“

Metodika

Cvičební program žen v době mezi slety 2012 – 2018.

Uvažujme společně o programu ženských složek v příštím období – na jeho kvalitě bude záviset účast žen v našem cvičení, zájem o něj – a tedy počet aktivního členstva.

V minulosti jsme vycházely ze dvou dokumentů – cvičebního programu náčelnictva žen z roku 1992 a inovovaného a doplněného cvičebního programu ženských složek po roce 2000, vydáno v r. 2004. Tento základní materiál by měl být na župách i v jednotách.

V tomto programu jsou dobře popsány jednotlivé kategorie ženských složek se svými charakteristikami věkovými a pohybovým obsahem. Kromě toho je tam uvedena samostatná kapitola týkající se zdravotní tělesné výchovy a její integrace do běžného cvičebního programu.

Tyto kapitoly považujeme za závazné a obecně platné i pro další období.

Následující návrh programu vychází z diskuse ve cvičitelském sboru žen a seniorek a tak ho také uvádím.

V podstatě platí i pro další ženské kategorie, ovšem v závislosti na fyzických možnostech a zájmech cvičenek různých věkových kategorií a podmínkách v jednotách..

Vzhledem ke zkušenostem z dosavadní činnosti (úspěšnosti, případně neúspěšnosti) považujeme za nutné zdůraznit zásadní aspekty programu

kategorie žen a seniorek. Cvičitelské sbory těchto dvou kategorií spolu – vzhledem k obdobným nárokům na cvičební praxi – úzce spolupracují, což se ukázalo jako vhodné a prospěšné.

Proto i zaměření programu a praxe v dalších letech měla vycházet ze stejných předpokladů, zájmu a možností cvičenek, s přihlédnutím na věkovou kategorii a jejich zdravotní stav.

Nejdůležitější priority dalšího programu:

- zdůraznění zdravotních aspektů ve veškeré cvičební činnosti - držení těla, správné provedení jednotlivých cviků, odstraňování a prevence svalové disbalance, systematická práce s kloubním a svalovým aparátem
- zvyšování a zlepšování kondice, u skupiny seniorek její udržování
- vědomé úsilí o kulturu pohybu a pohybovou paměť cvičenek
- zajímavost a pestrost cvičebních jednotek s přihlédnutím k možnostem a zájmům věkových a zájmových kategorií i možnostem v jednotách
- protistresové působení - snaha o radostné a přátelské prostředí v hodinách a o růst zdravého sebevědomí cvičenek

Vlastní program:

V uvedeném „Cvičebním programu ženských složek“ je činnost orientována do pěti základních směrů:

- cvičení s využitím náradí
- různé formy cvičení s hudbou – pohybová výchova
- rekreační formy sportovních her
- atletika
- sezónní činnost

Kategorie žen středního věku a kategorie seniorek

ve svém programu bude přednostně zařazovat především

- *cvičení s využitím nářadí* (především laviček, žebřin, kladinek a kladin, kde může najednou cvičit větší počet cvičenek, ostatní (hlavní) nářadí podle možností a zájmu
- *cvičení s hudbou* – nejrozličnější formy, od základní pohybové výchovy až k nejmodernějším směrům, s plným vědomím požadavků zdravotní Tv a snahou o maximální využití vymezeného času – důraz na kondici, správné provedení pohybu a rytmizaci pohybu
- *cvičení s náčiním* (s hudbou) – využití jak různého náčiní určeného k celkovému posilování, tak i náčiní běžně používaného v moderní gymnastice – zvládnutí jejich základní pohybové techniky a spojení s pohybem celého těla
- *herní prvky* – chytání, házení a odražení míče, drobné míčové hry, podle možnosti je možno zařazovat různé „moderní“ jednoduché hry jako je bocca, ringo a další především pro jejich spontánnost, pestrost a spolupráci kolektivu (využití a zařazení velkých sportovních her závisí především na počtu cvičenek a velikosti cvičebního prostoru)
- *z atletiky především „užitá“ cvičení* – chůze, běh a nejrozličnější hry (honičky, štafety, člunkové štafety, běh spojený s plněním drobných úkolů nebo cvičebních úseků) – úkolem je především kondice cvičenek a pohyb na čerstvém vzduchu
- *sezónní činnosti* často prováděné individuálně nebo v menších zájmových skupinách – to se týká plavání, lyžování a různých forem turistiky (pěší, vysokohorská, cyklistika, běžky) – spíše zájmově

Formy a obsah práce cvičitelských sborů žen a starších žen:

- pravidelné podzimní srazy župních vedoucích obou složek a nově jarní srazy společného sboru seniorů – mužů i žen (rozšíření programu)
- organizování oblastních srazů ve spolupráci s župami – šíření programu ústředních srazů a zařazování samostatné metodické práce župních vedoucích
- organizace setkání sokolských žen (cvičitelky i cvičenky)
- organizace lednového semináře „Nejenom pohybem živ je Sokol“ a dbát na kvalitu zařazovaného vzdělávacího programu
- sledování novinek cvičebních směrů, získávání odbornic pro jejich předvedení na srazích a seminářích cvičitelek
- zajišťování písemného metodického materiálu – časopis, metodické dopisy, záznamy probraných lekcí
- speciální pozornost věnovat práci s hudbou (rytmus, tempo, frázování, výběr hudebního materiálu, pohyb odpovídající charakteru hudby)
- výcvik pohybové paměti
- práce s popisem (pasivně, ale i aktivně, alespoň základní)
- práce s hlasem a zpěv

Za důležité považujeme:

- Bezchybnou organizovanost všech připravovaných akcí – rozvrhy, střídání lekcí, pořadovost, vhodný odborný i hlasový projev vedoucích cvičitelek i zařazování krátkých vstupů vzdělávatelského charakteru (případné poznámky o současné situaci v Sokole, informací o programu, případně výročí, použití vhodných citátů, veršů), navození nálady a ovlivňování cvičenek ideami sokolského programu a pocitu spolupráce a přátelství

- účast členek obou cvičitelských sborů na oblastních srazech, případně vybraných župních akcích - vznik osobních kontaktů a poznání cvičitelek, které mají předpoklady práce ve vyšších činovníckých funkcích.
- zodpovědnost jednotlivých cvičitelských sborů za návrh programů jednotlivých akcí i jejich praktických provedení
- dodržování termínů a potřebných informací

Liberec, 28. dubna 2013 –

Jarina Žitná

Zasláno jako návrh vedoucím obou cvičitelských sborů
a náčelnici ČOS

Připomínám ještě , že zájem a program ženských a mužských složek se stále více odlišuje, což ovšem neznamená, že celou řadu aktivit nemohou tyto dvě skupiny cvičenců provozovat dohromady. Ze zkušenosti víme, že společné akce bývají umocněny náladou a zařadíme-li je mezi běžnou cvičební i školící činnost, jsou rozhodně přínosem. I tady ovšem úspěch závisí na dokonalé metodické přípravě programu a sledování programových linií těchto složek.

Na pomoc s názvoslovím

Ručkování, lezení, šplhání

Všechny tyto činnosti jsou bohatě využívány především ve cvičení žactva – od toho nejmladšího, ale jsou často zařazovány i ve cvičebních hodinách členstva.

Jsou to pohyby celého těla na nářadí, při čemž postupujeme vpřed buď pouze pomocí paží (*ručkování*), ale případně i jiných částí těla (*lezení, šplhání*).

Ručkování – postupování po nářadí pouze pomocí rukou.

ručkování střídnoruč (střídno paž) - postup střídavě pravou a levou rukou (paží)

souruč (sou paž) – obě paže (ruce) postupují po nářadí najednou, současně
jednoruč – po nářadí postupuje pouze jedna ruka

Provedení:

Ručkování střídnoruč v podporu nebo ve visu provádíme:

- *dosahováním* – jedna ruka se vysunuje do směru a druhá se k ní přisunuje
- *přesahováním* – obě ruce postupují střídavě v daném směru (stejně jako při chůzi nohy)

Lezení vzhůru - *vylézání*

Lezení dolů - *slézání*

Šplhání – ručkování, nebo lezení na šplhacím nářadí (tyč nebo lano)

- *s přírazem* – pomocí rukou a nohou
 - buď *obounož* nebo jen *chodidly*, na laně *kličkou*
- *bez přírazu* – pohyb pouze pomocí paží (nohy obvykle v přednosu)

Ručkování a lezení – vpřed, vzad, stranou, vzhůru, dolů

Šplhání - vzhůru nebo dolů

Literatura: Názvosloví pro cvičitele (Applt, Horáková, Novotný) , Olympia 1989

Znalosti potřebné v praxi

Odhad vzdáleností

Odhad vzdáleností je praktická lidská *dovednost*, která se hodí zejména při jakémkoliv pobytu člověka ve volné přírodě, tzn. že ji můžeme použít a využít i na našich táborech, při pobytu v přírodě a ,samozřejmě, i v životní praxi. Měli bychom umět odhadnout vzdálenosti od několika centimetrů až po několik set *metrů*. Zde je uvedeno několik základních metod, jak vzdálenosti a míry odhadovat.

Klasické odhady vzdáleností v přírodě

Pomocí provázku

Součástí výzbroje by měl být provázek s odměřenými vzdálenostmi (1, 5, 10, 50 a 100cm) Při měření krátkých vzdáleností provázek poslouží jako metr.

Pomocí biometrických údajů

Výhodné je také znát rozměry svého těla, délku kroků, velikost stopy, samozřejmě odhad vzdálenosti tímto způsobem je jen velice nepřesný.

Pozor: Tyto vzdálenosti jsou pouze orientační. Záleží na kvalitě vašeho zraku a také na počasí. Je-li hezké slunečné počasí, věci se zdají být blíže, je-li ošklivo, pak dále.

Pomocí zvuku

Vzdálenost je někdy také možné odhadnout podle *zvuku*. Vidíme-li například *blesk*, spočítáme *sekundy* mezi zábleskem a *hromem*, totéž platí pro umělé záblesky, které vznikají například při výstřelech z palných zbraní. Počet sekund pak vynásobíme *rychlostí zvuku* a získáme odhad vzdálenosti v metrech. Zvuk se ve vzduchu šíří rychlostí přibližně 345 m/s, tedy přibližně 1/3 kilometru za sekundu - počet sekund můžeme vydělit 3 a získáme tak přibližnou vzdálenost v *kilometrech* (*rychlost zvuku ve vzduchu* je také mírně závislá na jeho teplotě, tlaku a vlhkosti).

Matematické odhady vzdáleností v přírodě

Tyto odhady výšky a vzdálenosti přes řeku či údolí se používají, když není možné použít standardní měřicí přístroje, jako je pásma, metr a pod. Je však nutné umět trochu počítat. Uvádím zde nejznámější dva matematické odhady, které vycházejí z podobnosti trojúhelníků.

Výška

K velice přesnému odhadu výšky stromu či něčeho jiného vysokého (dům, rozhledna apod.) nám bude užitečná hůl, jejíž výšku můžeme snadno změřit, a jeden pomocník.

Hůl zabodneme do země nebo ji necháme někomu podržet 9 metrů od stromu, který chceme měřit. Sami pak popojdeme o další 1 metr, přiložíme oko k zemi a podíváme se na špičku stromu přes hůl. Pomocník pak tak dlouho posouvá ruce po holi nahoru a dolů až bude oko, jeho ruka na holi a špička stromu v jedné přímce. Pak změř vzdálenost ruky pomocníka od země v milimetrech (centimetrech). Vynásobením této vzdálenosti desítkou dostaneme výšku stromu v centimetrech (metrech).

Vzdálenost přes řeku či údolí

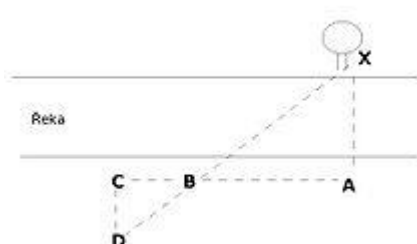

Schéma matematického odhadu šířky řeky

K určení šířky řeky, širokého příkopu nebo podobné díry nám výborně poslouží následující odhad.

Stoupneme si na břeh naproti nějakému orientačnímu bodu, např. stromu. Označme si pro přehlednost místo, kde stojíme A (viz obrázek), strom X. Z bodu A běž 60 m podél břehu řeky do bodu B, kde zarazíme do země hůl. Dále pokračujeme dalších 30 m do bodu C. I místo C si raději něčím označíme (postačí kámen). V bodě C vlevo v bok (tedy obrat o 90 stupňů od původní trasy) a nyní hledáme bod D. Bod D leží na spojnici bodu B a X. Vzdálenost mezi bodem D a C je polovinou vzdálenosti z bodu A do bodu X - šířky řeky.

Literatura : Wikipedie a příručky PP

Odhad vzdálenosti a ZZZ

Otázky z tohoto tématu jsou pravidelnou součástí Zálesáckého závodu zdatnosti. Kromě této problematiky musí závodníci prokázat své znalosti ze zdravotnictví, první pomoci, vlastivědy – poznávání přírodnin živých i neživých, měst, památkových objektů, sokolské historie i současnosti a k tomu je nutno samozřejmě připočítat i značné nároky na kondici účastníků (dlouhý běh, překonávání překážek, šplh atd).

Celkově je tento závod velice namáhavou disciplínou.

Letošní přebor ČOS se konal 17. – 19. května v Ptenském Dvorku (župa Prostějovská).

Jarina Žitná

Pro deštivé dny na táborech

Všichni to známe. Déšť bubnuje na celtý stanů, všude je vlhko, mlha se válí až po zemi. Venku být delší dobu nelze, dlouhé volno ve stanech není žádoucí (pozor na celtý!!), děti dlouho v nečinnosti nevydrží a tak je nutno mít připraven i náhradní program – a to nejen pro mokré večery, ale také pro mokré dny.

Vzhledem k situaci to budou především hry, které nevyžadují mnoho prostoru a pohybu, ale jsou určeny pro výcvik postřehu, pozornosti, jemné motoriky a paměti.

Tajný velitel (pozornost)

Detektiv je poslán za dveře a mezi ostatními hráči určíme velitele. Po návratu detektiva velitel provádí nejružnější pohyby a činnosti a ostatní hráči ho napodobují. Musí to však dělat nenápadně, aby ho detektiv nepoznal. Stopujeme čas, který detektiv potřebuje k poznání, kdo je velitel. Pokud se zmýlí, musí znovu za dveře. Hru opakujeme tak, aby se hráči během večera vystřídali. Vítězem je ten, kdo objevil tajného velitele nejrychleji! (stopujte čas!)

Na zakázané číslo (pozornost)

Hráči sedí kolem stolu, vedoucí určí číslo, které se v žádném případě nesmí vyslovit. Nesmí se vyslovit ani ve spojení s jinými čísly, jsou zakázány i jeho násobky. (Na př. číslo 5 – platí to i pro 15, 25, 35, 50, 55 atd. a také na jeho násobky – 5, 10, 15 atd) vedoucí začne počítat číslem jedna, ostatní hráči postupují vždy o jedno číslo dále. V případě, že následuje číslo, které je „tabu“, musí hráč říct místo odpovídajícího čísla pouze „bum“! kdo se splete, jde ze hry. Vítězí hráč, který zůstane nejdéle ve hře.

Na detektiva (pozornost)

Na stůl položte asi 30 drobných předmětů a nechte družstvu asi minutu času, aby si stůl dobře prohlédlo. Pak si všichni zakryjí oči a vedoucí vezme jeden z vystavených předmětů a schová ho. Na povel si všichni odkryjí oči a znovu pozorují stůl. Kdy první zpozoruje, který předmět na stole schází a oznámí to, získá ho jako trofej a hra se opakuje. Vítězí ten, kdo získal největší počet trofejí.

Obměna: Detektiv si dobře prohlédne ostatní hráče. Pozoruje, jak sedí, jak drží ruce, co mají na sobě. Po odchodu detektiva změníme polohu nebo oblečení jednotlivých hráčů (počet připravených změn závisí na věku hráčů!), ostatní se nesmí ani pohnout. Po návratu má detektiv všechny změny najít. Za každou správně označenou změnu získává bod.

Hra s kancelářskými sponkami (hmat a jemná motorika)

Každý hráč obdrží 10 až 20 kancelářských sponek, pak si zaváže oči šátkem. Na povel začne sponky spojovat poslepu do dlouhého řetízku. Vítězem je ten, kdo bude hotov nejdříve a žádnou sponku neztratí.

Rovnění proutků (hmat a jemná motorika)

Připravte si asi 10 – 15 různě dlouhých proutů (3 cm až půl metru). Hráč se zavázanýma očima je má co nejdříve srovnat podle velikosti – délky na stole tak, aby jedním koncem ležely přesně na okraji desky stolu. Vedoucí stopuje čas, hráč oznámí splnění úkolu slovem „stop!“ Je-li vše v pořádku, platí naměřený čas! Jestliže však pruty nejsou

srovnány dobře, vedoucí ohlásí chybu a hráč musí pokračovat a chybu napravit. Vítězí ten, kdo proutky srovnal nejrychleji.

Podpisové listy (hmat)

V hangaru (klubovně) rozloží vedoucí „podpisové archy“ – dílky čtvrtky. Všichni hráči mají zavázané oči, je zakázáno mluvit. Každý má v ruce vlastní tužku. Jakmile najde kartičku, podepíše se na ni. Podpisová karta zůstane ležet na místě. Družstva hrají proti sobě – za každý podpis na archu získávají hráči jeden bod. Spoluhráči se mohou vzájemně upozorňovat, kde leží další z archů, ale nesmí při tom promluvit. Pokud se někomu podaří podepsat se na jeden arch víckrát, platí pouze jeden podpis. Hledání končí na povel vedoucího, který spočítá podpisy hráčů jednotlivých družstev a spočítá body. Vítězí družstvo, které jich získá nejvíc.

Kolik jich přešlo? (sluch)

Hráč se zavázanýma očima stojí uprostřed hracího prostoru. Všichni ostatní stojí na startovní čáře a mají se libovolným způsobem přemístit do cíle. Úkolem hráče se zavázanýma očima se spočítat, kolik ostatních hráčů kolem něho přešlo. (přechází volně za sebou jednotlivci nebo skupinky, případně je možno zvolit jinou strategii). Předpokladem úspěšnosti této hry je absolutní klid a ticho! Na konci hry „slepec“ ohlásí, kolik hráčů podle něj přešlo! Jestliže uhodne, je vystřídán, jinak zůstává slepcem i v další hře.

Co to bylo? (sluch, paměť)

Hráči sedí tak, aby neviděli na vedoucího. Mají poznat různé zvuky – trhání papíru, zatloukání hřebíku, škrtnutí zápalkou, kýchnutí, zakašlání, cinknutí skleničky nebo lžičky, šoupání bot, tlesknutí, lusknutí prsty a pod.! Když vedoucí připravenou serii zvuků ukončí, hráči zapíší ty, které poznali a zapamatovali si. Vítězem je hráč s nejúplnějším seznamem.

Korektoři (postřeh, pozornost)

Pro každého hráče budete potřebovat jakýkoliv reklamní leták s textem – všechny musí být stejné. Text by měl mít asi 30 – 40 řádků. Reklamní leták můžete nahradit vlastním rozmnoženým textem. Úkolem každého hráče je vyškrtat v textu všechna písmena E, podtrhnout každé O, udělat tečku pod každým M a do kroužku dát všechna písmena K. Kdo je hotov odevzdá list a vedoucí mu zapíše čas. Za každou chybu – správně neoznačené písmeno se připočítává k dosaženému času 5 vteřin. Vyhrává hráč s nejnižším dosaženým časem.

Přesmyčky (kombinační schopnost)

Z dvaceti uvedených nesrozumitelných slov lze přeházením písmen vyluštit jména známých měst. Vyhrává ten, kdo to dokáže nejrychleji a správně. Za každé správně určené jméno získává hráč jeden bod.

1) RAPAĤ, 2) BORN, 3) ORSTVAA, 4) ŇLZPE, 5) PEKÍS, 6) BORÁT, 7) CHÁOND,
8) VURTON, 9) SÍTÚ, 10) ŠEKOCI, 11) TARMIN, 12) PŘOVER, 13) JOVYK,
14) ČÍNJI, 15) N. APAK, 16) MUŠPRKE, 17) CHECOŇ, 18) ŘÍŽOKRMĚ,
19) BŇRTEO, 20) JOOMNZ

Luštění těchto jmen je vhodné pro vyspělejší, starší hráče. Pro menší děti by úkol musel být daleko jednodušší – pouze krátká slova a dá práci vysvětlit jim zadaný úkol! Abyste nehubovali, uvádím i správné rozluštění jmen známých měst.

1) Praha, 2) Brno, 3) Ostrava, 4) Plzeň, 5) Písek, 6) Tábor, 7) Náchod, 8) Turnov, 9) Ústí, 10) Košice, 11) Martin, 12) Přerov, 13) Kyjov, 14) Jičín, 15) N. Paka, 16) Šumperk, 17) Choceň, 18) Kroměříž, 19) Třeboň, 20) Znojmo

Nebezpečná cesta (hmat)

Ve vymezeném prostoru rozestavte různé překážky – např. židle, stolky, prázdné lahve, batohy, míče. Hráč si musí tuto připravenou trať dobře prohlédnout a pak ji má se zavázanýma očima (poslepu) v co nejkratším čase projít. Žádnou překážku nesmí porazit nebo přesunout jinam, jinak je diskvalifikován. Čas se měří od startu až do cíle – vyhrává ten nejrychlejší.

Obměna: Za poražení překážky hráč není diskvalifikován, ale jsou mu připočítávány trestné vteřiny! (Záleží na obtížnosti trati, kolik!)

Na jelena kolem stolu (hmat, sluch, obratnost)

Honička probíhá kolem dlouhých nebo sražených stolů, případně lavic, při čemž základním pravidlem je povinnost stále se během hry stolu dotýkat rukou. Lovec má zavázané oči, ostatní – „jeleni“ - vidí, ale protože je jich více, různě se pletou a překáží si. Jsou dovoleny i úniky (pod stolem a přes stůl), ale jedna ruka se musí stolu neustále dotýkat. Koho se lovec dotkne, tomu předá šátek a hra pokračuje. Obtížnost a zábavnost hry se zvyšuje, jestliže stoly srazíme do pravého úhlu (máme-li více stolů i hráčů, můžeme ze stolů vytvořit něco jako dráhu, které se hráči musí neustále dotýkat!)

Hry s abecedou (pohotovost, kombinační schopnosti)

Každý hráč se předem připraví sadu lístků s rozepsanou abecedou. Na každém lístku je vždy pouze jedno písmeno, jsou zařazena i písmena s čárkami a háčky. Každé písmeno smí být v souboru pouze jednou a žádné nesmí chybět. Rozmíchejte písmena a hra může začít!

- Sestavte co nejrychleji abecedu tak, jak jdou písmena po sobě
- Kdo sestaví ze své abecedy více českých slov?
- Kdo sestaví z abecedy česká slova tak, aby mu zbylo nejméně nevyužitých písmen?

Hry s fantasií (představivost, pohotovost, mimika)

Družstva plní různé úkoly podle předem dohodnutého scénáře, při čemž rozdělení úloh v družstvu a oblečení aktérů je záležitostí jeho přípravy a volby (nutný čas na přípravu)
Možná témata:

- předved'te určitou činnost – sport, řemeslo
- předved'te známou pohádku, film, děj a pod.
- vytvořte sousoší, případně známou sochu
- vymyslete vlastní sletovou skladbu a předved'te ji (s hudebním doprovodem, ale magnetofony a radia jsou předem zakázány!)

Organizace hry: vždy jedno družstvo předvádí, ostatní se dívají a hádají. Účelem je předvést zadanou činnost co nejdokonaleji, při čemž, podle dohody předem, je možno používat pouze mimiku, nebo je možno mluvit, případně zpívat!

Vyhrává družstvo, které předvádělo nejlépe – tzn. že od každého družstva, které poznalo, obdrží bod. Součet bodů pak vytváří konečné pořadí. Vedoucí pak mohou udělit zvláštní ceny – za výpravu, dokonalost zpracování, za originalitu apod.

Málo deště a hodně zábavy!

Vybráno z Encyklopedie her Miloše Zapletala.

Nejenom pohybem živ je Sokol

Jak dál v Sokole?

Sokol je společenstvím ducha a těla. Není to jen výrobní svalové hmoty, jako dnes se děje fitcentrech, vybavených nejrůznějšími stroji a podivnostmi všeho druhu. Je až s podivem, proč lidé nedělají shyby v přírodě, kde vše voní a kvete, proč chodí do vydýchaných prostor fitek. Protože Sokol vždy byl duchovní i tělocvičnou organizací, navazující na to nejlepší, co se urodilo v naší slavné Evropě (narážím na staré Řeky a jejich kalokagathiu), je třeba promluvit i o práci vzdělávací. Nejsme tu jen proto, abychom dobře vypadali, existujeme a máme za existenci odpovědnost. Jde o všechny, kteří u nás žijí. Nejde jen o mladé, i když je tolik v Sokole potřebujeme. Bude neustále přibývat těch starých. Stárí se dnes počítá od padesáti let, v některých podnicích ještě dříve. Je třeba podchytit nárůst tzv. starých lidí a přitáhnout je k Sokolu, přivedou s sebou své vnuky a máme zde vše, co potřebujeme. Vytvořme pro staré laskavé prostředí v Sokole, dovolme jim, aby zde realizovali svou iniciativu, své nápady, aby se tu mohli realizovat, aby se necítili ostrčením, aby měli pocit tvořících lidí. Dnes si ještě ani neumíme uvědomit, jak je to nutné pro zdravou společnost.

Současná společnost je představována lidmi, kteří mají v podstatě neustále strach: o práci, zda zaplatí tyto či jiné poplatky, chybí jim sdílení s ostatními, jsou sami a opuštěni. Nikdo nemá čas, každý spěchá a přitom si neuvědomuje ono shakespearovské: „Jsi bláznem před smrtí, svým úprkem jí hledíš uniknout a přec k ní pádíš!“ (Shakespearovy Sonety).

Dnešní člověk je více naprogramovaným strojem, než tomu bylo kdy jindy v naší dlouhé historii. Všimněte si, lidé neznají ulice v místě, kde bydlí třicet let, nedoptáte se. Každý jakoby se uzavíral do své ulity, do své osobní jeskyně, a nechce nic vědět, nepotřebuje ničemu rozumět, uniká mu celek, a rozplývá se mu celkový smysl. Tak se ale člověk vyprazdňuje, stává se loutkou machthábrů, kteří pomocí svých peněz, konexí, politických pomahačů, advokátů, schopných za peníze udělat cokoli, médií atd., námi všemi velmi úspěšně manipulují.

Člověku chybí celek, nezná jej ani nevěří, že by to bylo možné. Rozděluje se odbornost a lidská kultivovanost, jakoby to bylo možné. To možné není a pokud ano, pak daný odborník je jen fachidiot. A těch je třeba se bát více než kohokoliv jiného, jen si vzpomeňte na odborníka Mengeleho v koncentračním táboře Osvětim.

Co tedy potřebuje Sokol? Potřebuje vytvořit laskavé a přívětivé prostředí, které budou lidé vyhledávat, protože budou toto prostředí potřebovat, existenciálně potřebovat.

Stále voláme po mladých, ale ty mladé si musíme vychovat od těch nejmenších, pokud budou chodit do Sokola se svou babičkou, budou se tam cítit doma, bude jim tam dobře. K tomu přijdou výlety, plesy, maškarády, divadla a hlavně milé prostředí, pak budeme mít dobrý pocit z naší práce. Soustředte se na staré, nebojte se toho, je to víc než důležité, je to něco, co v budoucnosti bude stále jen důležitější a důležitější. Nebojte se posměšků a banalizací tzv. odborníků...

Jen vzhůru do toho: Tužme se!

Anna Hogenová
Vzdělávací odbor ČOS

Sokolská cesta – tělesné i duchovní povznesení člověka

Vzhledem k tomu, že jsem byl před několika dny zvolen do předsednictva vzdělavatelského odboru České obce sokolské, rád bych se při této příležitosti alespoň v krátkosti zamyslel nad smyslem a významem této funkce v současné době, neboť předpokládám, že jsem byl do této funkce zvolen proto, abych svědomitě plnil veškeré povinnosti z ní vyplývající.

Vzdělavatelská činnost je pro mně totiž synonymem těch nejlepších tradic Sokola. Na první pohled se může zdát, že Sokol se nikterak neliší od jakékoliv jiné sportovní či tělocvičné organizace. Může se zdát, že posláním Sokola je výhradně produkce šikovných sportovců, kteří budou dosahovat těch nejlepších sportovních výsledků. V jistém ohledu je toto konvenční spojení jistě oprávněné.

Dovolím si však tvrdit, že v Sokole lze hledat a najít ještě zcela jinou úroveň, která jeho členům nabízí kromě tělesného i duchovní povznesení. Právě tato symbióza vytváří ze Sokola zcela ojedinělou organizaci, nemaje srovnání v celém světě. Právě to je obrovský prezent Sokola, který stojí za to, abychom ho uchovávali, rozvíjeli a předávali našim nástupcům. Jinými slovy řečeno je Sokol vlastně sociálním pokusem vytvořit demokratický prostor, založený na neobyčejně šťastném spojení harmonie těla i ducha, na pověstné kalokagathii. Je pokusem vytvořit fungující občanskou společnost. Jak podotkl v roce 1932 prof. Vladimír Groh:

„Je třeba si uvědomiti, že jde o dílo, které nevzniklo opodál proudícího života a nebylo chladným theoretickým pokusem myslitelovým, nýbrž jde o dílo určené k tomu, aby hned a trvale sloužilo skutečnému životu. Je to dílo reformátorské, ale zároveň dílo podnětné. Nemůže vlastně být nikdy ukončeno tak, aby přestalo být časovým, ale při tom to není utopie.“

Domnívám se však, že za posledních dvacet let byl Sokol jakoby stranou společenského dění a z onoho proudícího života se vytratil kamsi do svého vlastního světa, kde pomalu čekal na zázrak či zánik. Mohli bychom zcela jistě uvést celou řadu faktorů, které tuto situaci zapříčinily. Nepovažuji však za podstatné zaobírat se chybami minulosti, nýbrž naopak soustředit se na přítomnost a budoucnost, která může Sokolu naskýtat ještě velkou příležitost.

Za prvořadý úkol vzdělavatelského odboru České obce sokolské proto považuji navrátit sokolskou organizaci do tepu současného společenského života.

Ačkoliv obtíže této výzvy jsou dopředu známy, není důvod se jich obávat. Domnívám se totiž, že naše společnost prochází etapou jakési vlastní transformace. Je evidentní, že nejen česká společnost, ale celá euroamerická civilizace se za posledních několik let výrazným způsobem proměnila a tento proces zatím neustal.

Mám dojem, že po dvaceti letech od pádu komunistické totality v naší zemi, hledá mladá generace stěžejní ideály. Mladí lidé soustředí čím dále více svojí činnost do občanských aktivit všech možných směrů a uvědomují si tak sílu a nevyhnutelnost vize, jako základní osy k utváření hodnot svého vlastního života.

Pevně věřím, že sokolské ideály svobody a humanismu zušlechťující člověka na nejvyšší možnou úroveň mohou být inspirativním zdrojem poznání i v současném světě.

K tomu, aby se Sokol stal skutečně reálným reprezentantem těchto ideálů je zapotřebí neustálé, každodenní a mnohdy drobné práce. Je potřeba vymanit se z ulity vlastního, individuálního prostoru a svojí činnost orientovat do světa, nikoliv ze světa. Je nutné hovořit jazykem dnešní doby a využívat aktuální prostředky komunikace k oslovení zejména mladé generace. Je nutné mladé generaci dávat příležitost ke svobodné tvorbě,

orientovat se na aktuální společenské dění, navazovat dialog napříč společnostmi a stát se skutečně otevřeným místem k porozumění s pozitivním hodnocením svého okolí. V tomto smyslu by pro nás všechny mělo být trvalou výzvou Tyršovo okřídlené „Věčný ruch, věčná nespokojenost“, jako apel k soustavné práci.

Michal Doležel,
vzdělavatel sokolské župy Jana Máchala

Co možná nevíte o své mateřštině

Autor: Jana Kolková (ÚIV)

Kolik má čeština slov?

To nelze bohužel určit úplně přesně, protože je to jazyk živý a neustále se vyvíjí. Můžeme vycházet z toho, kolik slov je zachyceno ve slovnících, ale stále se spíše pohybuje v odhadech:

Náš největší slovník, Příruční slovník jazyka českého, obsahuje 250 000 hesel. V devíti svazcích zachycuje i slova, která dnes zná už málokdo. Na druhé straně neobsahuje slova jiná, obecně známá, například vulgarismy. Byl postupně vydán v letech 1935–1957.

Čtyřsvazkový Slovník spisovného jazyka českého obsahuje kolem 200 000 hesel a je trochu mladší: z let 1960–1971.

Ale náš jazyk, to není jen spisovná mluva! Musíme sem zahrnout širokou a pestrou paletu expresivních výrazů, nemusí to být jen ony zmiňované vulgarismy, dále obecnou češtinu, slangové výrazy, slova přejatá/přejímaná z cizích jazyků, odbornou terminologii nebo dialekty.

Proto existuje poměrně nový Slovník nespisovné češtiny se 12 000 hesly v 1. vydání z roku 2006. A konečně velkého ohlasu se dočkal i Šmírbuch jazyka českého Patrika Ouředníka, 2005, obsahující přes 16 000 výrazů z oblasti argotu, slangu a vůbec „nekonvenční, okrajové češtiny“, používané v období let 1945–1989.

Kolik lidí mluví česky?

Česky mluví zhruba 11,5 milionů lidí, z toho přes 10 milionů v České republice. V důsledku několika vln vystěhovalectví během posledních 150 let používají češtinu všude po světě i desetitisíce emigrantů a jejich dětí.

Jaké je nejdelší slovo v češtině, které se dá číst stejně oběma směry?

nepochopen – nezasazen – nepotopen – nezařazen

Je jich více, každopádně nemají více než 9 hlásek.

Tomuto jevu se říká palindrom (slovo, věta, číslo, melodie, jež se dá číst oboustranně).

Jaké dokáže vytvořit čeština větné palindromy?

Jelenovi pivo nelejí.

Co nám nedá den, má noc.

Tautologie je termín nepříliš známý, ale co takhle *pleonasmus*?

Nic? Tak jednoduše hezky česky: nadbytečné hromadění slov sloužících k vyjádření téhož.

S jistou nadsázkou a smyslem pro humor lze sestavit třeba následující větu:

Při dopoledním matiné bude ve skleněné vitríně vystaven notoricky známý exponát.

Co že je na té větě divného?

Zkusme ji tedy přeložit: Při dopolední *dopolední* slavnosti bude v zasklené *zasklené* vitríně vystaven obecně známý *známý* exponát.

Zbytečně se zde vyjadřuje jeden význam různými slovy, jde o nadbytečné zdvojení významu.

notoricky známý – notorický překládáme z latiny jako „obecně známý“

dopolední matiné – dopolední koncert, slavnost

skleněná vitrína – zasklená skříň, v níž se vystavují předměty

stručná synopse – stručný nástin něčeho

vystavený exponát – předmět vystavený na výstavě

Nejčastěji používaná slova jsou ta nejkratší, už zde se projevuje přirozená tendence jazyka o úspornost.

Možná jste některé věci ještě o češtině nevěděli, možná by se vám někdy mohly hodit...

Zdroje:

B. Havránek, J. Jedlička. Stručná mluvnice česká. Praha 2007.

Michal Ptáček. Breviář praktické češtiny. Praha 1989.

Josef V. Bečka, Jaroslav Jelínek, Marie Těšitelová, Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce.

Praha 1961.

Zaslal Stanislav Hruška, Sokol Šenov

Zamyšlení nad dějepisem

Mezi historiky je obecně známé jméno Edwarda Gibbona. Narodil se 8. května 1737 a zemřel roku 1794 v Londýně.

Jeho stěžejní prací je - ve své době nesmírně populární – dílo nazvané „Úpadek a pád Římské říše.“ Gibbonovo dílo dodnes ovlivňuje obecné povědomí o starověkém Římě, i když je ovšem pravda, že současní historikové k němu mají výhrady, způsobené jejich větší informovaností a vědomostmi. V Gibbonově době totiž ještě neexistovala věda zvaná archeologie - a ta dnešní vědomosti značně upřesnila a ovlivnila.

Přesto by snad bylo docela zajímavé a poučné seznámit se s jeho závěry.

Takže uvádím Gibbonovo hodnocení příčin pádu římské:

1. Valná většina obyvatel preferuje zábavu před prací.
2. Tradiční role otců jako živitelů rodiny je zpochybňována, množí se rozvrácené vztahy a svobodně žijící matky bez otců.
3. Senioři jsou zanedbávání. Lidé pečují o domácí mazlíčky více než o svoje staré rodiče.
4. Literatura a umění se stávají bezduchým. vytváří se planá zábava za každou cenu.
5. Takzvaná umělecká díla jsou ošklivá, nevkusná, nic neříkající, ale přesto za ně bohatí zaplatí horentní sumy.
6. Čestná vojenská služba vlasti je odmítána, zpochybňována, vysmívána a posléze zákonem zrušena. Armádu tvoří nájemní žoldnéři.
7. Lidé pilně pracující jsou zesměšňováni a jako vzor se staví prázdní pokrytci, populisté, pochybní umělci a takzvané celebrity.
8. Daňové zatížení obyvatelstva stále roste a stát přerozděluje neúměrně vysoké částky.
9. Lidé se nebojí nepracovat, protože stát se o ně vždy nějak postará.

10. Úroveň vzdělání rapidně klesá.
11. Státní dluh roste do nikdy nesplatitelné výše.
12. Přestává se vyrábět a pěstovat, protože výroba doma je moc drahá a potraviny a výrobky se dovážejí ze satelitních zemí.
13. Kdo se dostal do pozice, kde může ze státního krást, většinou tak činí.
Postižitelnost těchto zločinů je velmi malá.
14. Početi a výchova dětí je vnímáno jako obtěžující a dětí se rodí stále méně.
15. Léty osvědčené mechanismy, chránící poctivé před podvodníky, náhle selhávají.
16. Veřejné funkce se stávají předmětem kořisti zisku. Udělují se za úplatky, a kdo je získal, chce z nich kořistit, aby se mu vložený úplatek několikanásobně vrátil.
17. Staletími předků prověřené hodnoty - jako je čest, smysl pro povinnost, zodpovědnost, nadšení pro práci, pro dobročinnost, zápal pro věci veřejné, jsou vysmívány a zesměšňovány.
18. Šíří se cynismus.
19. Šíří se plýtvání, nestřídmost, znevažování znalostí, dovedností a poctivé práce.
20. Do země přichází velké množství cizinců.
21. Politikové nadbíhají iluzi, která si vynucuje zábavu a státní podpory (chléb a hry)
22. Občané stále na všechno nadávají.

Zaslala Hana Řehořová, Sokol Brno

Potřebná novátorská medicína

Občas se člověku dostanou do ruky materiály s informacemi, které jsou pro něj úplně nové a neznámé. Nemohu je citovat doslova, protože existuje autorské právo, a už vůbec nejsem schopna svými slovy tato nová fakta vysvětlit.

Proto mohu čtenáře pouze upozornit na zajímavý rozhovor s MUDr. Emilem Záhumenským.

Téma: Celostní léčba a aktivní relaxace jsou dvě strany jedné mince na dně fontány.

Nikdy nekončící stres, toť denní chléb nejen vrcholových manažerů. Zdravotní problémy vyvolané ustavičným shonem se často kumulují a propojují v sobě hned několik lékařských profesí. Pokud jednotliví specialisté nepomohou, je třeba zaklepat na dveře ordinací lékařů, kteří k člověku přistupují komplexně. Jedním z průkopníků inovativního, mezioborového lékařského přístupu je doktor Emil Záhumenský, uznávaný diabetolog, angiolog a podiatr.

Text rozhovoru najdete zde:

<http://cfoworld.cz/trendy/mudr-emil-zahumensky-celostni-lecba-a-aktivni-relaxace-jsou-dve-strany-jedne-mince-na-dne-fontany-2343>

Vřele doporučuji si uvedenou webovou stránku otevřít a pečlivě přečíst. Vzhledem k tomu, že jedním z hlavních úkolů sokolského cvičení je aktivní relaxace, měli by naši cvičitelé být „na úrovni“ a seznámit se zajímavými novými poznatky, které jsou důležité i pro naši práci.

Informaci nám laskavě poskytl Zbyněk Hutar, šéfredaktor časopisu CFO World.

Jarina Žitná

Cyril a Metoděj – věrozvěstové

Jejich svátek (a je to státní svátek) slavíme vždy 5. července. Toto datum se však vůbec nevztahuje k nějaké konkrétní události, určil je náhodně papež Lev XIII. V roce 1980 byli prohlášeni papežem Janem Pavlem II. za spolupatrony Evropy.

Přišli k nám z Byzance – z Konstantinopole.

Konstantin se narodil r. 827 v Konstantinopoli a zemřel 14. února 869 v Římě. Byl profesorem filosofie v Konstantinopoli, r. 855 vstoupil do kláštera, kde také strávil poslední léta svého života. Jako mnich přijal jméno Cyril, pod kterým je také znám veřejnosti.

Jeho starší bratr se původně jmenoval Michal, později přijal jméno Metoděj. Narodil se r. 813 v Soluni a zemřel 6. dubna 885 na Moravě, kde se stal prvním moravsko – panonským arcibiskupem. Původně byl byzantským státním úředníkem.

Význam obou bratrů je v historii našeho národa nepopíratelný. Byli nositelem vzdělání, prosadili staroslověnštinu jako bohoslužebný jazyk a vytvořili písmo – tzv. hlaholici.

A perlička!! Ještě v polovině 19. století byli obecně nazýváni jmény, která vznikla špatným překladem. Dnes bychom je určitě nehledali pod jmény Crha a Strachota.

2.června 1917 – bitva u Zborova

Bylo to první – a slavné – vystoupení českých a slovenských vojáků na východní frontě.

Následkem jejich úspěchu bylo zrušení omezení na formování československých jednotek ze zajatců a přeběhlíků.

U Zborova bojovala Československá střelecká brigáda v počtu 3500 mužů. Konkrétně to byly tři střelecké pluky - Mistra Jana Husa, Jiřího z Poděbrad a Jana Žižky z Trocnova. Již názvy těchto pluků vypovídají hodně o idejích, které naši vojáci zastávali a nebojácně hájili. U Zborova stáli naši vojáci proti výborně vyzbrojenému nepříteli, zatímco sami byli vyzbrojeni nedostatečně. Boj zaplatilo životem 185 mužů a 700 raněných, v bojích o Mogilu drženého Maďary padla většina legionářů. Přesto tato brigáda prolomila čtyři linie rakousko – uherských pozic a pronikla asi o 5km vpřed. Vítězství a hrdinství našich vojáků pomohlo vůdci našeho odboje T. G. Masarykovi v jeho diplomatickém úsilí o uznání novodobého českého a slovenského státu.

Pokud Vás tento úsek naší historie zajímá, přečtěte si Koptovu „Třetí rotu“.

Heydrichiáda – statečnost a represe

Stejně jako kdysi Masarykovi pomohlo vítězství a statečný boj našich vojáků u Zborova, tak i úspěšný atentát na říšského protektora R. Heydricha zatřásl západní Evropou, potvrdil snahy čs. exilové vlády a jejího prezidenta dr. E. Beneše – ukázal, že se nechceme spokojit s nadvládou nacistického Německa a vnuceným Protektorátem. Existuje celá řada knih, které popisují celou událost – vysazení skupiny Antropoid, další činnost parašutistů na našem území, provedení atentátu Jos. Gabčíkem, Janem Kubišem a Jos. Valčíkem – i jejich tragický konec v kryptě kostela Cyrila a Metoděje v dnešní Resslově ulici. Teror, který se rozpoutal po atentátu byl nevídaný, postihl celý domácí odboj včetně sokolského, stejně tak jako naprosto nevinné lidi, kteří s ním neměli nic společného. (Moje babička Anna Kozlíková – židovka - odjela, aby se již nikdy nevrátila transportem smrti věnovaném Heydrichovi.)

Atentát byl proveden 27. května a na následky zranění Heydrich zemřel 4. června, poslední boj v Resslově ulici se konal 18. června 1942.

Jarina Žitná

Na co už nezbylo místo a co je třeba znát

Červen

1. VI.	1831	James Clark Ross objevil severní magnetický pól
1. VI.	1962	popraven oběšením nacistický válečný zločinec Adolf Eichmann
3. VI.	1861	narodil se František Škroup – tvůrce první české opery Dráteník
5. VI.	1968	při atentátu smrtelně raněn Robert F. Kennedy – kandidát na přes.
6. VI.	1944	začátek operace Overlord – v Normandii vyloděno 155 tisíc vojáků
7. VI.	1942	bitva o Midway – vítězství USA
7. VI.	1948	prezident republiky dr. E. Beneš nepodepsal kom. ústavu a odstoupil
10. VI.	1942	vypálení Lidic
11. VI.	1881	první otevření Národního divadla Smetanovou Libuší
17. VI.	1885	Socha Svobody darována Francií a převezena do USA
19. VI.	1946	dekret prezidenta republiky o potrestání vál. zločinců a kolaborantů
21. VI.	1621	poprava 27 čes. pánů na Staroměstském náměstí, konec stav.povstání
22. VI.	1941	zahájení operace Barbarossa – Němci napadli SSSR
23. VI.	1894	založen Mezinárodní Olympijský výbor
24. VI.	1942	vyvražděny Ležáky
25. VI.	1876	Siouxové porážejí 7. kavalerii gen. Custeru u Bighornu
26. VI.	1945	v San Francisku založena Organizace Spojených národů
27. VI.	1950	popravena M. Horáková, Z.Kalandra, J. Bouchal a O.Pelcl
28. VI.	1914	Sarajevo - atentát na následníka trůnu F. d' Esteho, začátek I. sv. vál.
28. VI.	1919	podepsána Versailleská smlouva – konec I. svět. války

Červenec

1. VII.	1991	v Praze rozpuštěna Varšavská smlouva
2. VII.	1947	na nátlak SSSR odmítá Československo Marschallův plán pomoci
3. VII.	1854	narodil se hudební skladatel Leoš Janáček
4. VII.	1776	americký kongres schválil Deklaraci o nezávislosti, vznik USA
4. VII.	1916	500 let po upálení J. Husa vydává TGM výzvu za nezávislost států
9. VII.	1357	Karel IV. položil základní kámen Karlova mostu
10. VII.	1940	začíná bitva o Velkou Britanii
14. VII.	1789	dobytí Bastilly, začátek Velké francouzské revoluce
17. VII.	1945	Postupimská konference – určuje poválečné uspořádání Evropy
18. VII.	1898	manžele Curieovi objevili nový prvek, nazvali ho polonium
21. VII.	1880	narodil se Milan Rastislav Štefánek – astronom, voják – tvůrce rep.
21. VII.	1940	v Londýně vytvořena Státní rada Československá
23. VII.	1992	v Bratislavě dohodnut zánik České a Slovenské federativní republiky
29. VII.	1856	narodil se K. H. Borovský – novinář a spisovatel
30. VII.	1419	první pražská defenestrace – konšel vyhozen z oken radnice
30. VII.	1971	Fr. Venclovský přeplaval za 15 hod. a 26 min. kanál La Manche

„Svět se točí jako kolo....“ a každý z nás na něm má své místo!

Jarina Žitná

„...a to je ta krásná země,,“

„Léto budiž pochváleno...“

To jsou slova básníka Fráni Šrámka. Konečně je tady a – a s ním doba prázdnin, dovolených, odpočinku i dobrodružství, povalování u vody, lezení po horách, doba volného času, která nám dovoluje věnovat se bez zábran svým zájmům a koníčkům. Slunce prosvítá bujnou zelení, všechno kolem kvete, pomalu začíná zlátnout obilí...

Jeden starší starší průvodce Máchovým krajem začíná slovy: „Jen málo tak malých území se může pochlubit takovou rozmanitostí přírodních krás...“ Je to pravda, i když území naší republiky nevyniká vysokými horami (nejvyšší z nich – Sněžka – má pouze 1602 m), propastmi, velkými řekami a vodopády –a, bohužel, ani mořem. Je to krajina vlídná, pohostinná, celá léta s láskou obhospodařovaná, takže se většinou změnila na krajinu kulturní, ověčenou hraničními horami a protkaná menšími horskými hřebeny různého původu a stáří.

V dnešní době, kdy se našim neklidným srdcím a nohám otevřel svět, ji tak trochu zanedbáváme – a přece nám ji může leckdo závidět. Podívejme se tedy – alespoň na papíře – po vlastech českých a moravských. O prázdninách to můžeme udělat doopravdy!

Nebudu zde jmenovat obecně známá místa, pokusím se však připomenout ta méně známá, včetně památek, kterých máme tolik, že se o ně ani nedokážeme pořádně starat. Kromě toho – dnes existuje spousta odborně připravených a graficky a obrazově vybavených průvodců, které jsou obecně dostupné a upozorní nás na zajímavosti jednotlivých oblastí naší vlasti velice podrobně. Pokusím se však velmi stručně připomenout řadu z těch nejzajímavějších včetně jejich polohy v krajích a okresech.

Místo

Bechyně – renesanční zámek, lázně, keramická škola -
Bečov n. Teplou – barok. Zámek, gotický hrad, relikviář
Bezděz – hora a raně gotický klášter, hrad
Bílá Opava – vodopády v Jesenících
Bítov – původně gotický hrad
Blatná – renesanční vodní zámek
Borovany – barokní klášter přestavěný na zámek
Častolovice – renesanční zámek
Čechy pod Kosířem – klasicistní zámek (Mánes –pobyt)
Čejkovice – tvrz rozšířená na zámek (muzeum TGM)
Červená Lhota – renesanční vodní zámek
Česká Skalice – gotická tvrz a zámek (B. Němcová)
Český Dub – renes. klášter, johanitská komenda (K.Světlá)
Český Krumlov – městská pam. rezervace, zámek, hrad
Čtyři palice – skalní útvar na Vysočině
Děčín – klasicistní zámek (M. Tyrš – světnička)
Dlaskův statek – svobodnická usedlost , rychta
Dlouhé stráně – přečerpávací vodní elektrárna
Dobříš – rokokový zámek
Dobřív – vodní hamr ze 16. století

kraj

Jihočeský
Karlovarský
Liberecký
Moravskoslezský
Jihomoravský
Jihočeský
Jihočeský
Královéhrad.
Olomoucký
Jihomoravský
Jihočeský
Královéhrad.
Liberecký
Jihočeský
Vysočina
Ústecký
Liberecký
Olomoucký
Středočeský
Plzeňský

okres

Tábor
K. Vary
Č. Lípa
Bruntál
Znojmo
Strakonice
Č. Budějovice
Rychnov n.K.
Olomouc
Hodonín
Jind. Hradec
Náchod
Liberec
Č. Krumlov
Žďár n. S.
Děčín
Semily
Šumperk
Příbram
Rokycany

Dobrošov – dělostřelecká pevnost
 Doksany – barokní klášter
 Doksy – zámek, muzeum K.H. Máchy , vodní nádrž
 Domažlice – chodský hrad, šikmá věž, středisko Chodska
 Edelštejn – zříceniny hradu
 Františkova huť – železářská huť
 Frýdlant – renesanční hrad a zámek (Valdštejn)
 Frydštejn – zřícenina gotického hradu
 Grabštejn – renesanční hrad, klasicit. zámek, psinec
 Hasištejn – zřícenina gotického gradu
 Hazenburk – zřícenina hradu
 Helfenburk u Bavorova - zřícenina hradu
 Holašovice – selské baroko (Unesco)
 Horní Podluží – větrný mlýn holandského typu
 Horšovský Týn – gotický hrad, renesanční zámek
 Chanovice – skanzen lidových staveb
 Cheb – románská falc
 Chlumec n. Cidl. – barok. zámek Karlova Koruna
 Choltice – větrný mlýn něm. Typu, barokní zámek
 Chomutov – jezuitský areál
 Choustník – zřícenina hradu
 Chropyně – renesanční zámek
 Chýnovské jeskyně – aragonit, hřbitov - sochař Bílek
 Ivančice – renesanční zámek
 Jablonné v Podještědí – kostel sv. Vavřince (sv. Zdislava)
 Janův hrad – romantická napodobenina hradu (Lednice)
 Jaroměřice n. Rokytou – barokní zámek
 Javoříčské jeskyně – vápenec
 Jeskyně Mor. Krasu –Balcarka, Kateřinská, Šošůvská
 Jeskyně na Pomezí, na Špičáku
 Jezeří – barokní zámek
 Jičín – barokní zámek s klasicit, úpravou, náměstí (Rumcajs)
 Jindřichovice p.Smrkem – větrný mlýn s turbinou
 Kačina – empírový zámek
 Karlštejn – královský gotický hrad, kaple sv. Kříže
 Kašperk – zřícenina gotické tvrze
 Kámen – gotický hrad
 Kersko – přírodní park
 Kladruby n. L. – novorenes. zámek, hřebčín, lázně
 Kladruby - u Stříbra – barokní klášter
 Kozí Hrádek – zřícenina (Mistr Jan Hus)
 Landštejn – goticko – renesanční hrad
 Lány – muzeum TGM, zámek, hřbitov
 Lidice – růžový sad, památník lid. Děti
 Lednice – zámek – tudorovská gotika, minaret
 Lemberk – raně barokní zámek
 Levý Hradec – barok. Kostel na akropoli býv. hradiště
 Libochovice – renes. zámek s barokní úpravou
 Lichnice – zřícenina gotického hradu
 Mechová jezírky – největší rašeliniště na Moravě

Královéhrad.	Náchod
Ústecký	Litoměřice
Liberecký	Č. Lípa
Plzeňský	Domažlice
Olomoucký	Jeseník
Jihomoravský	Blansko
Liberecký	Liberec
Liberecký	Liberec
Liberecký	Liberec
Karlovarský	Sokolov
Ústecký	Litoměřice
Jihočeský	Strakonice
Jihočeský	Č. Budějov.
Ústecký	Děčín
Plzeňský	Domažlice
Plzeňský	Klatovy
Karlovarský	Cheb
Královéhrad.	Hr.Králové
Pardubický	Pardubice
Ústecký	Chomutov
Jihočeský	Tábor
Zlínský	Kroměříž
Jihočeský	Tábor
Jihomoravský	Brno
Liberecký	Č. Lípa
Jihomoravský	Břeclav
Vysočina	Třebíč
Olomoucký	Olomouc
Jihomoravský	Blansko
Olomoucký	Jeseník
Ústecký	Most
Královéhrad.	Jičín
Liberecký	Liberec
Středočeský	Kutná Hora
Středočeský	Beroun
Plzeňský	Klatovy
Vysočina	Pelhřimov
Středočeský	Nymburk
Pardubický	Pardubice
Plzeňský	Tachov
Jihočeský	Tábor
Jihočeský	Jind. Hradec
Středočeský	Rakovník
Středočeský	Rakovník
Jihomoravský	Břeclav
Liberecký	Č. Lípa
Středočeský	Pha – západ
Ústecký	Litoměřice
Pardubický	Chrudim
Olomoucký	Jeseník

Mělník – soutok Vltavy a Labe, zámek, bývalý klášter
 Mikulov – barokní zámek
 Milevsko – premonstrácký klášter
 Milovice – renesanční zámek, barokně přestavěný
 Mladečské jeskyně
 Modrá – archeologický skanzen
 Náchod – renesanční zámek
 Náměšť na Hané – pozdně barokní zámek
 Nelahozeves – pozdně renes. zámek (Ant. Dvořák)
 Nová Cerkev – židovská synagoga
 Nová Říše – barokní klášter premonstrátorek
 Nové Město na Mor. – barokně klasicistní zámek
 Nové Město n. Metují – barokní zámek, náměstí
 Ohrada – lovecký zámek, přírodovědné muz. Bezdrav
 Olomouc – knížecí hrad, sloup Nejsvětější Trojice, orloj
 Opava – Milostovice – soubor objektů čs. Opevnění
 Orlický n. Vltavou – novogotický zámek
 Osek – klášter cisterciáků
 Ostrava – Michálkovice – kamenouhelný důl, expozice
 Pecka – gotický hrad
 Pernštejn – goticko – renesanční hrad
 Písek – gotický hrad, most, muzeum
 Plasy – cisterciácký klášter, hrobka Metternicha
 Ploskovice – barokní zámek
 Pohansko – zámek, část čs. opevnění, archeolog. naleziště
 Rabí – zřícenina goticko renes. Hradu
 Rajhrad – komplex benediktinského kláštera
 Ratibořice – zámek, Babiččino údolí
 Říp – románská rotunda
 Ronov- zřícenina gotického hradu
 Roštejn – goticko renesanční hrad
 Rožmberk n. Vlt. – renesanční hrad
 Sázava – klášter přestavěný na zámek
 Skryje – muzeum Joachyma Barranda
 Slavkov u Brna – barokní zámek, Mohyla Míru
 Tachov – barokní klášter
 Tábor – Kotnov – hrad, muzeum husit. Hnutí, katakomby
 Telč – renes. zámek, městská pam. rezervace, náměstí
 Terezín – vojenská pevnost, vězení, židovské ghetto
 Točnick – královský gotický hrad
 Třebíč – klášter, renes. zámek, 2 synagogy, židov. hřbitov
 Třeboň – renesanční zámek, expozice rybářství
 Trocnov – rodiště J. Žižky, muzeum, památník
 Trosky – zřícenina
 Uherský Brod – barokní zámek
 Valdštejn – gotický skalní hrad- zřícenina
 Valtice – zámecký barok. komplex, kolonáda, muzeum
 Vchynicko – tetovský kanál – plavení dřeva
 Velehrad – gotický klášter, cyrilo-metod. slavnosti
 Velhartice – pozdně gotický hrad

Středočeský	Mělník
Jihomoravský	Břeclav
Jihočeský	Písek
Jihomoravský	Hodonín
Olomoucký	Olomouc
Zlínský	Uh. Hradiště
Královéhrad.	Náchod
Vysočina	Třebíč
Středočeský	Mělník
Vysočina	Pelhřimov
Vysočina	Jihlava
Vysočina	Žďár n. S.
Královéhrad.	Náchod
Jihočeský	Č. Budějovice
Olomoucký	Olomouc
Moravskoslezský	Opava
Jihočeský	Písek
Ústecký	Teplice
Moravskoslezský	Ostrava
Královéhrad.	Jičín
Vysočina	Pelhřimov
Jihočeský	Písek
Plzeňský	Plzeň
Ústecký	Litoměřice
Jihomoravský	Břeclav
Plzeňský	Klatovy
Jihomoravský	Brno – venkov
Královéhrad.	Náchod
Ústecký	Litoměřice
Vysočina	Havl. Brod
Vysočina	Jihlava
Jihočeský	Č. Krumlov
Středočeský	Kutná Hora
Středočeský	Rakovník
Jihomoravský	Vyškov
Plzeňský	Tachov
Jihočeský	Tábor
Vysočina	Jihlava
Ústecký	Litoměřice
Středočeský	Beroun
Vysočina	Třebíč
Jihočeský	Jind. Hradec
Jihočeský	Č. Budějovice
Liberecký	Semily
Zlínský	Uh. Hradiště
Liberecký	Semily
Jihomoravský	Břeclav
Plzeňský	Klatovy
Zlínský	Uh. Hradiště
Plzeňský	Klatovy

Velké Karlovice – valašský skanzen
 Velké Losiny – barokní zámek, muzeum papíru
 Velké Perničky – skalní útvar
 Zákupy – renesanční zámek upravený rokokově
 Zbečno – rychta, roubený selský statek
 Zbrašovské aragonitové jeskyně
 Zlatá Koruna – cisterciácký klášter
 Znojmo – hrad a zámek, rom. rotunda, katakomby

Zlínský	Vsetín
Olomoucký	Šumperk
Vysočina	Žďár n. S.
Liberecký	Č. Lípa
Středočeský	Rakovník
Olomoucký	Přerov
Jihočeský	Č. Krumlov
Jihomoravský	Znojmo

Zdaleka to není všechno. Vynechala jsem desítky a stovky dalších památek a nezdůraznila jsem to, co je v obecném povědomí nás všech – široké, ploché hřebeny Krkonoš, zadumanou Šumavu, na českou stranu prudce spadající Krušné hory, Jizerky s rašelinnými jezírky a rašeliništi, barevnou Vysočinu s vysokým nebem i naše nejvýchodnější horstva – Jeseníky, Beskydy, Javorníky a Bílé Karpaty. Nezminila jsem se ani o řekách využívaných vodáky, jihočeských kotlinách plných rybníků, ani o četných dalších přírodních i kulturních zajímavostech. Vynechala jsem oblasti obecně známé původním národopisem – zachovanými kroji, muzikou i folklorními slavnostmi. Nezbylo mi místo na divadla, galerie, muzea, kulturní zařízení všeho druhu, ani na sportovní areály, kterých nemáme právě málo.

Léto je za dveřmi! Využijme ho k poznání i rekreaci, znovu se přesvědčme o bohatství naší země a především ji ukažme našim dětem. Ty hory, řeky, kulturní památky, příroda – to vše vytváří náš domov a chceme-li ho milovat, musíme ho nejdříve poznat. I když se současností nemůžeme právě chlubit, právě při toulání se po vlastech českých a moravských se můžeme přesvědčit, že naši předkové byli (i přes spoustu svých nepopíratelných chyb) moudřejší a pracovitější než my, že byli tvůrci. Máme odkud čerpat inspiraci pro současnost i budoucnost – využijme ji!

„Léto budiž pochváleno...“

Jarina Žitná

Krásná jako kvítka na modranském džbánu
 je ta země, která vlastní je ti,
 krásná jako kvítka na modranském džbánu,
 sladká jako střída dalmánu,
 do něž už jsi vnořil k rukojeti.

Stokrát zklamán, rady nevěda si,
 znovu vždycky navracíš se domů,
 stokrát zklamán, rady nevěda si,
 k zemi bohaté a plné krásy,
 k chudé jako jaro v čerstvém lomu.

Krásná jako kvítka na modranském džbánu,
 těžká, těžká jako vlastní vina
 - není z těch, na něž se zapomíná.
 Naposledy kolem tvého spánku
 padne prudce její hořká hlína.

Jaroslav Seifert

Zprávy z jednot a žup

Neúprosný běh života lidského

8. května 2013 nás všechny a především členy Sokola Veselí nad Moravou zarmoutila **sestra Naděžda Lukešová**, když opustila naše řady a odešla tam, odkud není návratu. Celým svým životem dokazovala věrnost Sokolu a jeho ideálům – a dokazovala to nejenom slovy, ale především činy.

Všem nám bude chybět, ale věříme, že přes smutný fakt odchodu z tohoto života, bude stát stále na své značce a podporovat úsilí všech věrných, pro které se stal Sokol smyslem života.

„Neumřela, ale spí“ – její památka zůstává živá. I když odešla do sokolského nebe, bude se na nás dívat a její památka zůstává v našich srdcích.

Radostnou zprávou zůstává, že 5. května 2013 oslavil v plné svěžesti své 92. narozeniny **bratr Jaroslav Janko**. Víím, že jedním proti jeho přání, nepřál si žádnou veřejnou oslavu. Nicméně mu členové jednoty poblahopřáli na veřejném sečvičném srazu skladeb pro Roudnici dne 12. května ve sportovní hale v Telnici u Brna.

Nejde tu jen o upřímné blahopřání za nás všechny, ale jeho životní elán a aktivita by měl být vzorem těm mladším, kteří si občas nevěří a pochybují o sobě. Vysoký věk není pouze zásluhou, ale především ukázkou, co člověk zvládne a dokáže.

Takže všechno dobré do dalších let a hodně společných setkání na značkách našich stadionů a sokoloven!

Jarina Žitná

K tragedii v texaském Westu.

Překvapila a zarmoutila nás zpráva, že 18. dubna 2013 došlo v texaském Westu k výbuchu v továrně na hnojiva. Asi 150 obyvatel bylo zraněno, několik zemřelo, došlo rozsáhlému požáru a několik budov se zřítilo. Mezi nimi byla i výrazně poškozena místní sokolovna. V tomto městě s 3.000 obyvateli se koncem 19. století usazovali čeští přistěhovalci, kteří zde založili sokolskou jednotu a časem vybudovali i pěknou sokolovnu. Sokolské jednoty ve Spojených státech vznikaly velmi brzy po založení Sokola v roce 1862. První byla v St. Louis (1865) a v New Yorku (1867). Ve státě Texas, který patří do Jižní župy, bylo dříve 33 sokolských jednot, v současné době jich je pouze osm: Houstonu, Dallas, Fort Worth, Ennis, Corpus Christi, St. Antonio, Yukon, Tailor a West.

Měli jsme možnost navštívit West v r. 1993, když jsme se zúčastnili sletu v Chicagu. Shodou okolností tehdy probíhal „Czech day“ (Český den) a na každém druhém nebo třetím domě byla vyvěšena československá vlajka. Během sletu Americké obce sokolské v r. 2009 se skupina sokolů z naší župy zastavila ve Westu, kde jsme neopomněli navštívit vyhlášené české pekařství rozsáhlou nabídkou sortimentu, včetně známých „koláčků“. Po výbuchu došlo k výraznému zničení sokolovny a podle našich sdělovacích prostředků jsme se dověděli, že naše republika přispěje na obnovu zničených domů i sokolovny částkou 4 milionů.

Článek br. Hlobila byl převzat ze Zpravodaje sokolské župy Slovácké,
Zaslal br. M. Novotný

Sokolská sletová přátelství

Před rokem v této době vrcholila příprava jindřichohradeckých sokolů na 15. Všesokolský slet v Praze. To jsme ještě netušili, kolik krásných zážitků nás při vystoupení a jeho nácviku čeká.

Týdenní pobyt v Praze, kdy se pilovala choreografie velkých celků, nástupy a odchody nás cvičenek skladby „Česká suita“, byl spojen s mnoha setkáními se sokoly z mnoha míst České republiky i ze zahraničí. Například při prohlídce Staroměstské radnice jsme se potkaly se sestrami z bulharské Sofie, které cvičily v naší skladbě. Při prvním nástupu na plochu stadionu Synot Tip Arény ve Vršovicích jsme si všimly sester ve stejných kloboučkách, které s námi tvořily jeden celek. Při společném nácviku jsme zjistily, že milé a hovorné sestry jsou z městyse Uhelná Příbram, poblíž Chotěboře. Radost z pohybu, dobře zvládnuté skladby s náročnou choreografií, pocit sounáležitosti k celku téměř dvou tisíc žen, které na ploše cvičí ve společné skladbě a nezapomenutelné chvíle potlesku nás spojily pevným přátelským poutem. Při loučení jsme si slíbily, že se navzájem navštívíme.

V říjnu při naší návštěvě v Uhelné Příbrami jsme během víkendu poznaly, jak milé a příjemné je setkání se sestrami, které sice žijí v malé obci 200 km daleko, ale mají úplně stejné radosti, starosti a zájmy a jak moc nás společné cvičení v Sokole sblížilo. Po nádherném podzimním setkání jsme dorazily domů s chutí do dalšího cvičení a s plány oplatit sestrám příjemné zážitky.

A tak poslední dubnový víkend skutečně do Jindřichova Hradce dorazilo osm sester. Jak milé bylo setkání po půl roce jen písemných a telefonických kontaktů! Sobotní dopoledne jsme věnovaly prohlídce města vycházkovým okruhem s prohlídkou pamětihodností města, zakončené aquashow v pasáži sv. Floriana. Sestry s úžasem sledovaly jedinečnou podívanou a mnohé pak slíbily, že přijedou s celou rodinou shlédnout tento jindřichohradecký unikát. Po obědě jsme přejely na hrad Landštejn. Počasí nám při prohlídce přálo, byla dobrá viditelnost do blízkého i vzdáleného okolí. Poté jsme si prohlédly vodní dílo Landštejn a společně s hrázným prošly tělesem vodní elektrárny. Velmi poutavé, zajímavé vyprávění pana hrázného nás obohatilo mnoha novými poznatky a zajímavostmi z historie, provozu a využití přehrady. Po krátkém občerstvení ve Starém Městě pod Landštejnem jsme přejely do Kláštera II. Mohutná stavba všechny překvapila interiérem. Ohromný oltář, který nám podrobně popsal pan Havlíček, ohromil všechny. Společně jsme ještě prošly podzemními chodbami a ochutnaly léčivou vodu ze studánky.

Na večerním posezení jsme probíraly společné vystoupení na oblastním sletu Podřipské župy v Roudnici nad Labem, kde v posledním květnovém týdnu vystoupí šest tisíc sokolů z ČR a dalších zemí světa.

V neděli ráno jsme si prohlédly Tyršův stadion a pohovořily se starostou TJ Sokol Jindřichův Hradec bratrem Kvitským. Poté jsme odjely úzkokolejkou do Malého Ratmírova, poobědvaly a Jindrovou naučnou stezkou došly do Jindřichova Hradce. Unavené, ale krásnou jarní přírodou nadšené sestry ještě nakoupily rodinám v prodejně Fruko nezbytné dárky a s vřelými slovy se rozloučily.

Za všechny sestry z oddílu všestrannosti žen TJ Sokol mohu říci, že na tak milé a přátelské setkání budeme ještě dlouho vzpomínat. V dnešní uspěchané době plné práce a elektronické komunikace nemůže osobní kontakt s přáteli nic nahradit.

Ivana Lorencová, Sokol Jindřichův Hradec – oddíl všestrannosti

Pamětní deska šedesátisedmi obětí druhé světové války

Po dlouhých šedesáti osmi letech od Pražského květnového povstání v roce 1945 se konečně dočkali hrdinové ze Spořilova a Roztyl svého ocenění - odhalení pamětní desky se jmény všech 67. obětí 2. světové války. Za hojné účasti spořilovské veřejnosti a za krásné jarní pohody zalité sluncem se uskutečnilo dne 7. května 2013 dopoledne na Národním hřbitově na Roztylském náměstí slavnostní shromáždění, svolané svorně všemi odbojovými, vlasteneckými a církevními organizacemi ze Spořilova. Světlou stránkou setkání asi sta občanů ze Spořilova a okolí byla velmi pěkná návštěva osmdesáti žáků zdejších škol s jejich řediteli a učiteli. Čestnou stráž tvořili spořilovští praporečníci v sokolských stejnokrojích se skupinou krojovaných Sokolů a členů Obce baráčníků Roztyly. Pietního shromáždění se také zúčastnila řada Sokolů – členů Věrné gardy, z nichž mnozí květnové události roku 1945 na Spořilově pamatují. Celý průběh slavnosti odhalení desky natáčela Česká televize, která pořídila řadu zajímavých záběrů.

Slavnost zahájil bratr předseda 54. základní organizace Českého svazu bojovníků za svobodu na Spořilově bratr Ing. Vladimír Dvořák. Přečetl jména všech spořilovských obětí 2. světové války v letech 1939 až 1945. Pamětní desku z černé leštěné žuly a se zlatými písmeny vyznačenými jmény všech 67 obětí 2. světové války na Spořilově slavnostně odhalil zástupce starosty Městské části Praha 4 Ing. Jiří Bodenlos.

Hlavní projev k 68 výročí Českého povstání v Praze přednesl Ing. Jiří Bodenlos. Ocenil hrdinství všech bojovníků na území Prahy 4 a zdůraznil potřebu nezapomínat na jejich nemalé oběti. Během povstání jich těsně před skončením války přes 600 položilo své životy. Oběti války je třeba stále připomínat zejména mladé generaci-

Předsedkyně obvodního výboru ČSBS Praha 4 sestra Jaroslava Křupalová vyzdvihla zejména zásluhy nejstaršího bojovníka ze Spořilova - připomněla sté výročí od narození bratra Antonína Náměstka, který bydlí na sídlišti na Spořilově. Dožívá se tohoto požehnaného věku právě těchto květnových dnů (*16. 5. 1913) v obdivuhodné tělesné čilosti i duševní svěžesti. Byl k významného životního výročí vyznamenán stříbrnou medailí ministra obrany České republiky za celoživotní zásluhy o vlast. Při svém poděkování za blahopřání přednesl bratr Náměstek z paměti úryvek z vlastenecké básně z minulého století a sklídl za to zasloužený potlesk celého shromáždění.

Se vzpomínkou na květnové události Pražského povstání roku 1945 na Spořilově vystoupil bratr Ing. Vladimír Prchlík. Z dlouhého seznamu obětí uvedených na pamětní desce uvedl některé významné charakteristické příklady spořilovských občanů:

Ilegální organizace V boj! patřila k prvním celostátním sítím domácího odboje. Bratr Vojtěch Preissig – ruský legionář, vlastenec, spisovatel, umělec byl významný malíř, grafik a ilustrátor. Zasloužil se o založení a pravidelné vydávání odbojového časopisu „V boj!“, který přinášel cenné zprávy o průběhu světové války i o událostech

domáciho odboje u nás. Byl zatčen pro ilegální protistátní činnost, krutě vyšetřován a umučen v koncentračním táboře Dachau. Jeho starší dcera Inka Bernášková - nadšená vlastenka se zapojila do odboje pod krycím jménem „paní INKA“. Převzala po otcově zatčení na Spořilově vydávání a šíření časopisu „V boj!“. Za ilegální protinacistickou činnost byla rovněž nacisty na Spořilově zatčena a poté krutě vyslýchána na Gestapu. Skončila tragicky - byla popravena ve věznici Plötzensee u Berlína dne 26. srpna 1942.

Bratr Jaroslav Dvořák – velký sokolský činovník – člen náčelnictva dorosteneckého odboru Československé obce sokolské, otec předsedy 54. základní organizace ČSBS na Spořilově – bratra Vladimíra Dvořáka. Patřil k horlivým vlastencům. Celý život věnoval sokolské myšlence. Po rozpuštění Sokola dne 12. dubna 1941 se bratři z náčelnictva dorosteneckého odboru ČOS scházivali ve spořilovském bytě bratra Jaroslava Dvořáka. Snažili se zachránit především spisy a dokumentaci, podle které by se mohl Sokol po válce opět obnovit. Dne 6. října 1941 přišel bratr Jaroslav Dvořák večer domů celý ustaraný. Po poslechu zahraničního rozhlasu řekl své manželce Antonii, že bude téměř jistě zatčen. Vyprávěl, že krátce po okupaci v roce 1939 se zapojil do ilegálního hnutí, že celou jejich odbojovou skupinu čeká katastrofa. V noci ze 7. na 8. října 1941 kolem páté hodiny ranní byl zákeřně přepaden třemi členy Německé státní policie (GESTAPO) a zatčen. Poručili, aby se oblékl, a po smutném rozloučení s rodinou byl odvezen z rodinného domku na Spořilově k vyšetřování do pověstného Petschkova paláce – obávaného sídla Gestapa v Praze. Od té doby jej nikdo neviděl... Tam sepsali se všemi zatčenými Sokoly protokoly a odváželi je do Terezína, kde těžce pracovali na opravě kolejnic. Na konec byl bratr Jaroslav převezen do koncentračního tábora v Osvětimi, kde byl trýzněn namáhavou prací a vážně nemocen skonal. Rodině přišel telegram, že Jaroslav Dvořák dne 12. dubna zemřel. Je příkladem Sokola, věrného bojovníka za vlast, který padl jako mnozí na poli domáciho sokolského odboje. „Dne 17. listopadu 1945 prezident republiky Dr. Edvard Beneš Jaroslavu Dvořákovi udělil Československý válečný kříž 1939 v uznání bojových zásluh, které získal v boji za osvobození Republiky Československé z nepřátelského obsazení.“

Jako třetí příklad hrdinství spořilovských občanů za 2. světové války a v Pražském povstání – těsně před jejím koncem uvedl bratr Prchlík svého bratrance – bratra Zdeňka Prokopa. Pocházel ze spořilovské železničářské rodiny se silnou tradicí věrnosti svému povolání u dráhy a s vlasteneckým postojem proti okupantům. Byl bez boje zákeřně zastřelen hordou esesáků ve službě na tehdejším Nádraží Praha-Střed (dnes Masarykovo) spolu s dalšími osmdesáti druhy na samém konci hrůzné světové války. Bylo mu tehdy necelých dvacet let!

Bratr Prchlík vyzval přítomné účastníky slavnosti, aby se zastavili u pamětní desky se jmény spořilovských obětí a vysvětlili podle svých zkušeností válečné zločiny okupantů; aby zdůraznili důležitost zachovávat památku na tyto naše hrdiny i pro budoucí generace, která nastoupí na naše místa a ujme se vedení této společnosti v budoucnosti. Poté přiblížil zejména mladým posluchačům - žákům škol události ze soboty 5. května 1945 v den začátku Pražského povstání – vlastenecké nadšení a hrdinské odhodlání všech – mladých i starších nastoupit do boje za svobodu obětavě a ukázněně jako živá odpověď na úpěnlivé volání Českého rozhlasu o pomoc a na ochranu celé Prahy.

Zmínil i osud několika set mužů ze Spořilova ve věku od 16 do 60 let, kteří byli jako rukojmí odvedeni v časných ranních hodinách dne 6. května po zuby ozbrojenými esesáky na Zelenou lišku a tam nahnáni do bytů vyklizených krátce před tím původními

nájemníky. Na cestu jim rozhřešení k jejich neznámému údělu svorně udělili tři místní kněží – Církev římsko-katolická, Církev českomoravská a Církev československá evangelická na Spořilově. Na závěr svého vystoupení bratr Prchlík připomenul všem účastníkům slavnostního shromáždění, proč je stále třeba se poučovat z nedávné historie našeho národa, hájit slavné tradice hrdinského odporu vůči násilí cizí moci a vítězství nad nepřitelem i v budoucnosti.

Slavnostnímu shromáždění za oběti druhé světové války posloužila duchovním slovem, čtením písma, modlitbou a závěrečným požehnáním sestra farářka ThDr. Jindřiška Buttová z náboženské obce Církev československá husitská Braník-Krč.

Závěrem slavnosti zazněla státní hymna České republiky.

Vladimír Prchlík , Sokol Spořilov

Veřejná secvičná v Telnici 12. května 2013

Když jsme před dvěma měsíci hledali volný termín v naší Bublifuk aréně pro veřejnou secvičnou, ukázalo se, že to není zrovna snadný úkol. Vytíženost haly jen potvrzuje správnost její výstavby pro rozvoj sportu v naší obci.

Cílem secvičné byla příprava hromadných skladeb pro slet sokolů pod Řípem v Roudnici nad Labem 25. a 26. května 2013. Smysl však byl jinde: setkat se, abychom měli spolu dobrou vůli, zacvičili si a postavili se všem negativům, které nás obklopují, což se nám bohatě povedlo dle reakcí cvičících i divácky zaplněné haly. Přijela mezi nás autorka Waldemariány sestra Jarina Žitná. Za ČOS jednatel br. Mandát a starosta Vaníčkova župy br. Růžička. Sestru Žitnou jsme obdarovali kyticí žlutých růží a tričkem s logem obce Telnice. V těchto květnových dnech se dožil 92 roků br. Janko, jenž jako desetiletý začínal cvičit právě v naší jednotě a cvičí s námi i v současnosti. Nezapomněli jsme odměnit naši náčelnici sestru Obornou, bez jejíž dobrovolné práce a kolektivu cvičitelek a trenérů si nelze činnost jednoty vůbec představit. A protože na 12. května připadl svátek matek a měsíc máj je lásky čas, věnovali jsme všem cvičícím ženám květiny, se kterými nám pomohlo zahradnictví rodiny Hrozkovy. Děkujeme.

Po překonání technických záludností zvukové aparatury cvičilo téměř 100 cvičenek a cvičenců z naší a ostatních jednot Vaníčkova župy. Pod odborným vedením sester Formánkové a Šafářové a br. Gregoroviče nám předvedli naši nejmladší, co se přes zimu naučili. Pak již následovaly skladby Kuřata v podání našich žáků a žákyň. „Dávej ber“ předvedla děvčata z Řícmanic. „Chlapáci“ zacvičili, co nezapomněli od sletu. Následovala Waldemariána pod odborným dohledem autorky. Na konec jsme shlédli meditační cvičení s vějíři Taiji a v závěru si s nimi i zacvičili. Na tvářích jak cvičících tak i diváků zářily úsměvy. Všichni jsme se dobře bavili a to byl největší přínos celé akce. Děkuji všem, kteří se jakkoli podíleli na přípravě tak i samotném průběhu veřejné secvičné.

Nazdar příště!

Jiří Netolický, jménem pořádající organizace T. J. Sokol Telnice

Sokolové pod Řípem

Největší akce sokolského posletového roku je za námi. Konala se za naprosté nepřízně počasí. Nepadaly sice trakaře, ale byla zima, foukalo a pršelo, chvílemi lilo. Přesto tu bylo nemálo slunce, pohody, vstřícnosti a chuti do života.

Při pohledu do usmívajících se tváří doprovázených drkotáním zubů by se každý mohl divit, co tyhle lidi nutí plahočit se po rozmoklém trávníku v mokrých botách a promoklých svršcích, spát na zemi v ubytovnách, které nebyla a ani nemohly zastoupit pohodlí hotelů a domovů! Přemýšlíte-li o tom, zjistíte jednu podstatnou věc. Těm lidem nejde ani tak o cvičení jako o *společné* cvičení a o to, *být pohromadě!!*

V příštím čísla Souzvuků se ke krásným studeným roudnickým dnům vrátíme. Ve vzpomínkách účastníků, s rozbohem provedení jednotlivých skladeb – bude pěkné začínat další cvičební rok právě takovými vzpomínkami. Dnes tedy jen to, co zatím došlo a co nemůžeme opominout. Začala bych slovy duše celé akce, sestry Dany Uzlové:

„Hned po sletu šli všichni slavit. Já ne! Potřebovala jsem to vstřebat. Byla jsem unavená, měla smíšené pocity. Dnes je to lepší, přesto se mi pořád derou slzy do očí. Nakonec je mi líto, že to všechno skončilo...“

Nám taky. Bylo by krásné znovu společně mrznout a společně zpívat. Jistě se však zase někdy brzy sejdem.

Dnes jen základní údaje! V každém případě se slet povedl – byl úspěšný po všech stránkách. Nepřesnosti ve cvičení, problémy s ubytováním – ta se musely zákonitě ostavit a taky se dostavily. Jsou naprosto podružné, příště se vyskytnou jiné.

Ale přece jenom. Vzpomenete si na poslední verše Dalimilovy kroniky, které zakončovaly minulé číslo časopisu? *„Nekradlo se. Na závory nabývala vrata, dvory. Oněm zvykům věrný lid by a v kraji vládl klid!“* V sobotu někdo na nástupišti ukradl reproduktor za patnáct tisíc.

A co bylo horší! Skupina žen, nespokojených s ubytováním, se sebrala a odjela domů! Jen tak – ze vzteku a rozladění, bez ohledu na ty ostatní, které s nimi společně cvičily skladbu a které poškodily. Všechny stížnosti se daly vyřešit na místě – odjezd té skupiny žen není hanbou pořádající župy, ale těch, které bezohledně odjely. Špatné ubytování a rozladění z něho tady není a nemůže být omluvou!

A tak cituji:

„Přes tu zimu jsme si to užily a Waldemariánu, přestože nebyla pro děvčata jednoduchá, jsme cvičily rády a s chutí.“

„Dávala jsem si to v hlavě dohromady – ano, byla tam pohoda, sounáležitost, bratrství – bylo to neskutečné v našem světě, kde se pořád někdo za něčím honí!“

„Holky se normálně přiznaly, že po odchodu z plochy bulily jako želvy!“

„Děkujeme za poděkování a děkujeme též. Moc se nám v Roudnici líbilo a i přes nepřízeň počasí jsme si to užily!“

„Kužele a praporce jsou naše srdeční záležitost. Bylo to parádní. Nevadilo nám počasí, už bylo hůř. A navíc! I díky počasí budou vzpomínky intenzivnější!“

„Všem ze Severomoravské župy (130 cvičenců) se v Roudnici líbilo. Organizačně dobře zvládnuto. Kdo chtěl hledat chyby, mohl snad nějaký nedostatek najít, ale jinak super-akce. U několika nespokojených sokolů, s kterými jsem náhodně mluvil, vidím hlavní problém ve špatné komunikaci. Trošku jsme my, někteří sokoli, zpychli. Jedině počasí se uplatit nedá.“

„Užili jsme si setkání v těch nejlepších tradicích. Měli jsme hodně dobré vůle a hodně jsme zpívali. Jsem přesvědčen, že tak to má být!“

To jsou jen náhodné ukázky z dopisů a mailů, které jsem dostala. Ještě to však není všechno!

Ted' jen několik detailních upřesnění, týkajících se počtu cvičenců – lépe řečeno počtu obsazených značek v jednotlivých skladbách! Celkový počet skutečných účastníků s tím nemůže souhlasit, protože mnoho cvičenců cvičilo dvakrát, tedy ve dvou skladbách. Znam i takové, kteří cvičili čtyřikrát. V tom dešti to jistě bylo přímo potěšení.

Nahlášená čísla v jednotlivých skladbách:

Jen pro ten dnešní den	- 1152 cvičenců	Kuřata	- 400 cvičenců
Malá hezká chvílka(kužele)	- 217	Jonatan	- 184
Dávej, ber	- 192	Muzikantova písn.	- 288
Nebe nad hlavou (švihadla)	- 288	Kontrasty	- 513
Ať žijí duchové	- 416	Česká suita	- 1152
Chlapáci III.	- 510	Waldemariána	- 1008

Celkem 6320 cvičenců.

A protože je mi jasné, že se – alespoň v duchu – mnozí z nás do rozmáčené Roudnice vracíme, jistě si rádi přečtete osobní vzpomínky a názory účastníků.

Slet pod deštníky = slet na jedničku = Setkání sokolů pod Řípem. Sokol Roudnice slaví letos 145 let od svého založení!

Proto ta velká sešlost Sokolů z celé republiky – Moraváci a Slezané cestovali autobusy přes noc až šest hodin a pod. Přes 6 000 cvičenců z celé vlasti doslova zaplavilo Roudnici. Zajistit ubytování a stravování takového množství hladových strávníků od malých dětí z oddílu Rodiče a děti (4 a více let) až po otrlé a vytrvalé borce z Věrné gardy (70 a více let) tradičně ve školách (karimatky), v jídelnách či kantýnách po celém městě a okolí nebylo jednoduché. Zdálo se, že Sokolů bylo všude více nežli domácích obyvatel.

Byla to zase ta pravá i když malá zkouška odolnosti Sokolů, kteří pro myšlenku Tyrše a Fügnera obětují obětavě a dobrovolně mnohé... Jenom ze Spořilova cvičilo v různých 12 skladbách kolem 70 cvičenců, z toho většina byly děti a jejich rodiče a žákovské oddíly, nás z Věrné gardy cvičilo 6. Musíme jim všem za jejich vzorné výkony a sokolskou vytrvalost upřímně poděkovat!

Celý slet dopadl celkově velmi dobře, i když všichni během celých dvou dnů trpělivě a nepřetržitě mokli – ať na zkouškách na Tyršově stadionu s lehkootletickým oválem nebo při stálých přesunech ve městě či v neděli ve slavnostním průvodu s historickým prapory Sokola a říznou dechovkou a poté na sokolském stadionu při hlavním sletovém vystoupení. Také nadšení diváci museli celý slet trvající téměř tři hodiny sledovat ve stoje v promáčené trávě a s deštníky v rukách. Někteří tam byli dokonce s kočárky pokrytými igelitem.

Zahájení Sletu pod Řípem bylo jako vždy pro nás Sokoly dojemné a opět se slzami v očích, zejména na zahájení při Sukově hymně Sokolstva – slavnostním pochodu „V nový život“ i při naší státní hymně, kterou všichni přítomní svorně zazpívali v prudkém lijáku se severákem v zádech. Pro mne byl celý slet také velezajímavou sondou do hlubin tohoto národa. V dešti a nepohodě se vždy lépe poznají lidé a vzájemně si většinou rádi pomáhají, i když jsou cizí. Jistě si o tom všem ještě rádi popovídáme.

Vladimír Prchlík

Velmi poučné !!!!

Část dopisu napsaného starostce jednoty, ze které se 28 žen rozzlobilo na ubytování, které nebylo podle jejich představ a prostě odjelo a ani nepočkalo na pracovníky Podřipské župy, kteří to chtěli napravit:

Život je opravdu krátký a neměl by se promrhat jediný den !

Věc se měla a mohla řešit přímo na místě!! Odjezd 28 žen zpět byl považován za ukvapený. Nikdo neměl přepychové podmínky. Kupř. my, Chlapáci jsme v tělocvičně spali v počtech cca 40 mužů + 70 žen a též ještě 20 dětí. Chladno bylo všude (není už topná sezóna) a dokonce v nedalekých Krušných horách napadlo prý 10 cm sněhu !!!

Byly to "bojové" podmínky, ale připomněli jsme si, že mnohem více vytrpěli sokolové už v I. svět. válce, když cestou přes celou SIBÍŘ a potom kolem Číny, Indie, průplav Suez až italský přístav TERST se vraceli až po sedmi letech domů. Zrovna 7.5. t.r. jsem byl na pohřbu 94 letého syna čsl. legionáře, který se narodil u Irkutsku. Otec si ho přivezl touto cestou jako nemluvně i s ženou do Šenova. Jeho nejmladší sestra Olga byla pak dlouholetou sokolskou náčelnicí jednoty i v době totality.

Není od věci si zapamatovat i pro život:

"Je jednoduché sbalit se a odjet ! Mnohem těžší je sbalit se a zůstat !"

Stanislav Hruška
Sokol Šenov

„Člověk rád počítá své potíže, ale neumí počítat své radosti!“
Dostojevský

Pohled z plochy

Choulíme se v pláštěnkách, tlačíme se do „hejna“, snažíme se co nejvíc omezit dopad poryvů prudkého ledového větru a dotěrného deště. Chtělo by to zimní bundy a zateplené kalhoty, pravověrnou zimní výbavu, ale místo toho se šest tisícovek nadšenců postupně převléká do letních cvičebních úborů. Jsme totiž na Tyršově stadionu v Roudnici nad Labem, je neděle 26. května 2013 a na zmáčené travnaté ploše právě probíhá hlavní program akce nazvané „Sokolové pod Řípem“. Je to další z velkých setkání sokolského národa, pro něž cvičenci „oprášili“ většinu sletových skladeb XV. všesokolského sletu a pro něž vznikly i dvě skladby zcela nové. Je s podivem, že i přes zcela výjimečnou nepřízeň svatého Petra vládne mezi cvičenci velice pozitivní nálada. Sokolský duch, společné snažení, souznění tisícovek cvičenců, nádherné obrazce, vytvořené stovkami hlav, rukou, nohou i těl. Prolínání barev, prolínání zástupů, měnící se útvary, krátká klidová spočinutí ... Laik opakovaně žasne nad nápaditostí a originalitou autorů skladeb, nad jejich mistrovstvím, s nímž se dokáží vcítit do mentality té své věkové kategorie. A připravit vystoupení lahodící nejen oku diváka, ale také vystihující možnosti cvičenců a cvičenek a zároveň i rozvíjející jejich pohybové schopnosti. Můžeme být hrdi na to, že takové osobnosti máme ve svých řadách. A že máme mezi sebou i ty, kteří dokáží plochu zaplněnou cvičenci usměrnit tak, aby během chvilky všichni našli značku, na níž právě v daném okamžiku mají spočinout...

Prudký vítr nám bere slova od úst a hučí v uších, proto to za závěsem v Bráně borců vypadá jako v obrovském hučícím úlu. Vzájemně se hřejeme, nad hloučky poletují nejružnější poznámky vyvolávající úsměv na rtech. Glosujeme současnou mrazivou situaci. Čekáme nedočkavě na rozhrnutí závěsu, na první vykročení na plochu. Konečně! Tlačíme se v úzké bráně a úspěšně se řadíme za svoje sloupce značek. Tady už musí být klid, cvičí totiž ještě malí Duchové, tak je nesmíme rušit. V tom klidu proletí hlavou vše, co jsme musely obětovat pro tuto krátkou chvíli. Další hodiny v sokolovně při opakování skladby – příjemné setkávání s těmi, s nimiž jsme strávily před jedenácti měsíci společný týden v Praze. Původní představa prosluněného stadionu a drobného zavazadla pod vlivem zpráv o počasí postupně ustupuje hromadění teplé výbavy s dostatečným počtem pláštěnek a deštníků. Zavazadla nabývají na objemu. Konečně je neseme k milevské sokolovně a usedáme do autobusu. U Prahy projíždíme pořádným lijákem, ale před Roudnicí dešť ustává. „Aspoň kdyby nepršelo. Tu zimu snad nějak přežijeme. Ale obojí, to by bylo hrozné!“ Sobotní zkoušky dávají naději – plocha stadionu je sice mokrá, ale už neprší!

Zkoušky probíhají podle předem připraveného rozpisu. Každá skladba má vyhrazenou svoji hodinu a půl. Je to tak akorát, abychom si našly všechny svoje značky, zopakovaly na počítání všechny důležité formace a okoukly své „sousedy“. A pak secvičily nástupy, projely skladbu a pochopily odchody. A protože se nám zkouška České suity opravdu povedla, nemusíme v neděli brzo vstávat a chvátat na stadion. Sejdeme se až před hlavním vystoupením. Máme tedy volno!!!

Kam jinam se nasměrovat než na středočeský Olymp, srdce národa českého, prs úrodné matky Země – tedy na památnou horu Říp, vypadající z dálky jako klobouk. Před 151 lety, na den sv. Jiří (24. dubna 1862), putovali první sokolové - účastníci „Národní poutě na Říp“ - na vrchol této vyhaslé sopky z vlakového nádraží ve Veltrusech. Mnozí již v červených garibaldiovských košilích, pochodovali v útvaru s prapory po tři hodiny a cestou zpívali lidové písně. A to přesto, že sotva založené tělocvičné jednotě Sokol Pražský jako celku účast povolena nebyla. Jeli tedy všichni jen jako soukromé osoby. Sokolové spojili tehdy své síly s pěveckým spolkem Hlahol a nesčetným zástupům venkovanů ukázali, že český národ opravdu žije.

Podobně to vypadalo na Řípu po celou sobotu, kdy se konal letošní Sokolský výstup na Říp. Skupinky vyrážely pěšky z Roudnice i dalších míst, potkávaly se mezi poli a lukami, zdravily se, známí prohodili pár slov, zavzpomínali... Od parkoviště, kam kyvadlová autobusová doprava přivázela účastníky sletu, proud pochodníků silně zhoustl. Proud stoupal nahoru, proud se valil dolů. Po náročném výstupu do výšky 455,5 m nad hladinou moře se všem dostalo krásného uvítání - sokolské písně v podání tahací harmoniky a dalších nástrojů, zpěváků a s tanečním vystoupením v dobových krojích. Fotoaparáty blýskaly, potlesk doprovázel každou píseň. Za sluníčka jsme vystoupali k románské rotundě sv. Jiří a sv. Vojtěcha, do míst, z nichž praotec Čech obhlížel „zemi oplývající mlékem a strdím“, rádlem nedotčenou, v níž se se svými lidmi usadil. Po návštěvě kaple jsme se vydali ještě na Roudnickou vyhlídku, z níž jsme nejasně sledovali další sopky v Českém středohoří.

Z vrcholu se nám nechtělo, střídaly se zde skupinky se sokolskými prapory, panovala vynikající nálada, podpořená i slunečními paprsky, zazníval zpěv písní... Musely jsme však udělat místo dalším. Sestup byl možná náročnější než výstup – hlavně dav byl hustší. A ještě víc „přihostlo“ u parkoviště, když se přihnál prudký déšť. S příjezdem

dvou „kyvadlových“ autobusů se na chvíli vytratila sokolská sounáležitost, smysl pro pořádek, smysl pro spolupráci a úcta ke starším. Dav se vrhl ke dveřím autobusů, statní chachaři, kteří se přihnali mezi posledními, přetlačili starší sokolky a vecpali se hlava-nehlava do autobusu mezi prvními. Autobusy sice praskaly ve švech, ale nakonec pobraly všechny zájemce.

Večerní program nabízel diskotéku s Jarkem Kučerou a vystoupení roudnických hudebních těles. Protože na koncertu v kině Sokol účinkovala trojice vnoučat naší cvičitelky, byl náš cíl jasný. Nepochybily jsme – Avalon Band s irskou a skotskou tradiční hudbou, v níž si největší sympatie vysloužila osmiletá Anežka, která nejen hrála na housle a na čelo a bubnovala, také výborně stepovala. Fojtův komorní sbor z Roudnice a Taneční orchestr ZUŠ umělecký dojem večera ještě upevnily. Vracely jsem se do naší školy s velmi dobrým pocitem. Uléhaly jsme na vysoké matrace i skromné karimatky, zalézaly do vlastních spacáků a snažily jsme se usnout v dlouhotrvajícím hlučení mladých na chodbě.

Ráno nás velice zklamalo. Déšť, vítr, zima, šero. Žádná dobrá perspektiva; naděje sice umírá poslední, ale dobře to nevypadalo. Ještě že nám ta zkouška odpadla. Po snídani jsme chvíli sledovaly zkoušku Věrné gardy, ale pak jsme se přesunuly do sucha tělocvičny. Probíraly jsme situaci, věnovaly jsme se teoretickému poznávání Roudnice. Pro praxi se rozhodly pouze dvě naše členky, které si prohlédly roudnický hrad i barokní zámek, pseudorenesanční radnici, špýchar, most přes široké Labe, Augustiniánský klášter, náměstí a kapli sv. Viléma...

Stále pršelo, ale pár se nás rozhodlo pro účast v průvodu. Nebyly jsme samy. Řadili se krojovaní sokolové, prapory, hudba, jednotlivé skladby. Prošli jsme ulicí Řípskou, přes Karlovo náměstí do ulic Nerudovy a Jungmannovy a třídou T. G. Masaryka do ulice Sokolské a na stadion. Nebýt sokolských diváků, ulice by zely prázdnotou. Nemnohým občanům Roudnice jsme mávali většinou jen do oken. Obešli jsme stadion po tartanové dráze – a rozešli jsme se. Až za půl hodiny se akce „Sokolové pod Řípem“ zahájí

Stále prší a fičí. Věrná garda nastupuje na plochu – s čekáním v lijáku mají již svoje zkušenosti. Jen v Praze bylo o poznání tepleji. Vlajková četa přináší a zavěšuje československou vlajku, hymna, krátké projevy starostky ČOS, starosty župy Podřípské a starosty města Roudnice. A k velkému překvapení všech vylétají z rohu stadionu bílé holubice. Hejňko ještě zakrouží nad plochou a odlétá do dále. Konečně mohou ti nejstarší z nás předvést svoji skladbu. Přesto, že ve svých letních úborech ztuhli, zacvičili perfektně. Po nich se střídají v rychlém sledu další: nová skladba Kuřata zaujímá zvláštním nástupem. Ta mrňata obíhají celý stadion a pak se rozbíhají hledat svoje cvičitele u laviček. Snad se zahřáli, ale nástup je to určitě dosti odvážný. Ženy brilantně točí ztuhlými prsty s kuželi v Malé hezké chvílce, žákyňky zápolí s mokřými klíny ve skladbě Jonatán, starší děvčata a kluci v oranžovo-bílé kombinaci prohánějí létající talíře (Dávej ber). Rodiče s opláštěnkovanými a oholínkovanými dětmi v Muzikantově písničce zvládají dlouhé hady; děvčata a ženy ve skladbě Nebe nad hlavou uchvacují „mokrou“ švihadlovou technikou.

Skladba Kontrasty ukazuje soulad i kontrast pojetí mužského a ženského cvičení a barevné pláštěnky malých Duchů doplňují červenobílé kyblíky.

Konečně! První tóny našeho nástupu. Postupně se odlupujeme a pochodujeme na plochu. Trochu to sice vázne – ale nakonec jsme všechny na svých místech. Začátek skladby je pro necvičené ucho sotva zachytitelný, ale chytáme se! Snažíme se plnit všechna přání naší vedoucí: dotahovat polohy, napínat paže, tančit, přebíhat, držet rytmus, usmívat se, vytvořit nádherný kroužek i vzorný kruh, mávat „křídlem“, vytvořit závěrečný lupínek – jednoduše: zacvičit jak nejlépe dovedeme. Vždyť každá chybička, každá nepřesnost může pokazit vystoupení nás všech. Naše malé „JÁ“ se mění v obrovské „MY“. Sounáležitost k celku je tím nejslavnostnějším pocitem, který společná vystoupení přinášejí. Zapomenout na vlastní starosti a problémy a vše ze sebe nabídnout ostatním, vzájemné pomoci, radě, společnému úspěchu. Skupinová euforie se tentokrát do hlediště příliš nepřenáší, protože na tribunách stojí povětšinou proti dešti a větru zakuklení sokolové - účastníci tohoto setkání. Počasí je takové, že divák bys nevyhnal... (podle důvěrné zprávy prý několik diváků přeci jenom přišlo). Ale podporujeme se navzájem, takže i potlesk a povzbuzování zaznívá...

Opouštíme plochu a na naše místa nabíhají muži se III. variantou skladby Chlapáci. Je vidět, že jsou to tvrdí hoši, protože jim zima snad ani nevadí. Před odchodem se někteří jedinci odlupují od svých formací a utíkají směrem k bráně Borců, cestou přehazují trička... Cvičí totiž i závěrečnou Waldemariánu, novou skladbu stvořenou speciálně pro Roudnici. Více než tisícovka mužů a žen zaplnila plochu a předvedla povedené cvičení s trekingovými holemi na známé písničky Waldemara Matušky.

Setkání sokolů pod Řípem, možná ještě lépe „pod deštníky“ končí. Československá hymna a sejmutí vlajky vlajkovou četou ukončuje setkání. Návrat do školy, převléci se do suchého, dobalit věci a nalodit se do autobusu. Míříme na jih, stále nás provází déšť, ale v autobuse máme příjemné teplo. A tak probíráme zážitky, hodnotíme, plánujeme. Vzdalujeme se od Řípu, ale jsme rádi, že jsme pozvání župy Podřipské přijali. Že jsme si znovu užili atmosféru společných cvičení, společných setkání, nových zážitků. Pořadatelé to určitě neměli jednoduché: na 6 tisícovek účastníků ubytovat a stravovat, zajistit stadion se šatnami, dbát na to, aby vše klapalo, postarat se o kulturu, o výstup na Říp... Jen na tu žádost ke svatému Petrovi asi dali menší kolek, než bylo potřeba...

Zuzana Sekalová
Sokol Milevsko

„Život je ve své podstatě jednoduchý a neskutečně krásný. A často se stává, že my sami z toho jednoduchého a krásného života stavíme hory zloby, nenávisti, problémů a činů, které nás samotné svým způsobem pohřbívají. Na zeměkouli neexistují hranice, ty si vymysleli lidé. Láska překonává všechny hranice v našich duších, abychom zapomněli na zlo, zničili v sobě nenávist, aby se v každé duši zrodilo něco, co nás přesahuje a spojuje.“

Allan Chumac

„Život je nesmírně cenný a velmi krátký a my tady nejsme proto, abychom si vzájemně ubližovali, ale abychom si vzájemně pomáhali, abychom našli sami v sobě lásku a byli ji schopni sdílet s ostatními. Využít jakékoliv možné snahy k tomu, abychom mohli cvičit sílu našeho srdce a z této síly žít!“

Potulný mnich

Závěrečné slovo

Dny „po té...“

Končí cvičební rok – začíná červen a prázdniny. Doba dovolených, odpočinku a dobrodružství. Myslím, že jsme posletový rok ukončili opravdu dobře „Setkáním Sokolů pod Řípem“. Bylo to setkání mokré a studené, vlastně víc než studené, ale ukázalo se, že sokolský vnitřní motor dokázal každého cvičence zahřát natolik, že jsme všechny skladby dokázali předvést téměř dokonale a s nadšením. I když nás mrzela neúčast publika, dokázali jsme pochopit, že v takovém počasí si nikdo nepůjde stoupnout na skoro tři hodiny na stadion, nechat se omývat deštěm a drkotat zuby. To ovšem platilo pro obecnost, ale neplatilo pro cvičence. Ti obětavě – a samozřejmě – mrzli a s elánem cvičili. Teď už záleželo jen na tom, že jsme se tu, v kraji pod pověstí opředěným Řípem, mohli téměř po roce opět sejít, potkávat se a dokázat především sami sobě, že nám to stojí za to. Pokud si každý účastník domů odvezl právě tento dojem a toto přesvědčení, pak akce pod Řípem skutečně splnila svůj účel.

Úplnou tečkou za uplynulou sezónou však učiní teprve sjezd, který se sejde koncem června. Ten potvrdí činovníky zvolené v jednotlivých odborech ústředních orgánů a měl by vytýčit v hlavních bodech úkoly a priority, které na nás všechny čekají v blízké i vzdálenější budoucnosti. Nenechme se ukolébat právě prožitými krásnými dny v Roudnici. Tam se totiž sešli především ti věrní, nakažení sokolskou myšlenkou vzájemného bratrství a spolupráce, tedy reálnými předpoklady pro další činnost. Příliš často se však, bohužel, i v sokolských řadách setkáváme s lhostejností a co je ještě horší s vzájemným osočováním, závistí, neochotou ke spolupráci. Velké akce, jakou nepochybně byla Roudnice, vybičují v lidech to nejlepší, co v nich je. Svůj podíl na tom určitě má i „davová psychóza“ v tom nejlepším slova smyslu. Daleko obtížnější je často únavná a nekonečná denní práce, která vyžaduje celého člověka a jeho úsilí.

A právě tady máme široký prostor činnosti, který je nutno vyplnit – ne planým povídáním, ale přemýšlením, aktivizací těch dobrých starých i nových myšlenek, elánem a úpornou společnou prací. Nikdo od nás nečeká velké „hrdinství“, ale právě jen tu činnost „všední, neokázalou, ustavičnou“ a nutnou! Neohánějme se stále pouze nedostatkem financí což je (a zřejmě i v budoucnu bude smutný fakt!), snášeje chlad a dešť všedního dne stejně statečně jako pod Řípem, prostě – nedejme se!

Právě máte v rukou dvojčíslo – červen – červenec časopisu „Sokolské souzvuky“. Vychází pouze pár dní po ukončení sokolského „Setkání pod Řípem“ – proto zachycuje pouze první dojmy a pocity cvičenců. Bude jim však věnováno daleko víc místa v příštím dvojčísle (srpen – září), které tentokrát vyjde až 3. září (teprve druhého se vracím z dovolené). Máte tedy dost času, abyste písemně vyjádřili své dojmy, nápady a připomínky (prosím, do 28. července!!), stejně jako další příspěvky do metodiky, případně vzdělavatelské části časopisu nebo do rubriky „...a to je ta krásná země...“ Je to totiž naše země a měli bychom ji dobře znát.

Závěrečné slovo však nemohu končit jinak, než výhledem do prvních srpnových dnů, kdy bychom měli vzpomenout smutného výročí smrti jednoho ze zakladatelů Sokola a tvůrce sokolské myšlenky – dr. Miroslava Tyrše. 8. srpna 1884 skončil jeho život v ledových vodách řeky Aachy – mnozí ze čtenářů se jistě zúčastnili letošního sokolského setkání v tyrolském Oetzu. On sám nemohl tušit, jakými dobami a proměnami projde

česká společnost, jak velký vliv si jeho myšlenka získá u tisíců lidí různého vzdělání, náboženství, společenského postavení, co pro ně tato myšlenka bude znamenat a jak daleko jsou ochotni pro riskovat vlastní postavení i život. Tyrš sám to rozhodně nemohl ani předvídat, ale my – dnešní sokolové – to víme, známe historické události i přeměny, kterými prošli naši tátové a dědové a které prožíváme i my dnes! Vítězství i prohry – ale je nutno vždy znovu vstát, postavit se nepřízní událostí i nepřátel – a postavit se k nim stejně tvrdě, jako jsme vzdorovali zimě a dešti v Roudnici. Nejsme tu pro to, abychom se podvolovali nesmyslnému diktátu současného světa, ale abychom se řídili vlastním rozumem a citem, drželi pravdu, myšlenku souladu a krásy a zdraví těla i ducha a tvořili tak generaci lidí, kteří chápou, že „život“ s velkým „Ž“ je víc než osobní prospěch!

Jarina Žitná

Fotografie a videa z Roudnice n.Labem:

<http://www.youtube.com/watcg?=r9LUx9v68YA>

<http://WWW.rlaris.cz/foto/alb/thumbnails.php?album=43>

http://pajaspa.rajce.idnes.cz/Sokolove pod Ripem 26.5.13_jednička a dvojka